Başyazı: ANARŞİ AHTAPOTU...

TEMELLERİ ATILIRKEN «HAYALİ» DİYE İSTİHZA EDİLEN FABRİKALAR BİRER BİRER AÇILIYOR

ERBAKAN «YALANCILAR MAHCUB OLUYOR» DEDİ

Sahibi ve Başyazarı: Kadir Mısıroğlu ● 4 Kasım 1977
Siyasi, edebi, tarihi, ilmi haftalık gazete ● 21 Zilkade 1397
Vilâyet Han Kat: 3 Nu: 204 — 207 Cağaloğlu — İSTANBUL
SAYI: 97 / BEŞ LİRA / BİR DM.

Asiltürk: "Uçak sanâyii kurulacaktır. Buna mâni olacak hiç bir kuvvet göremiyorum!..."

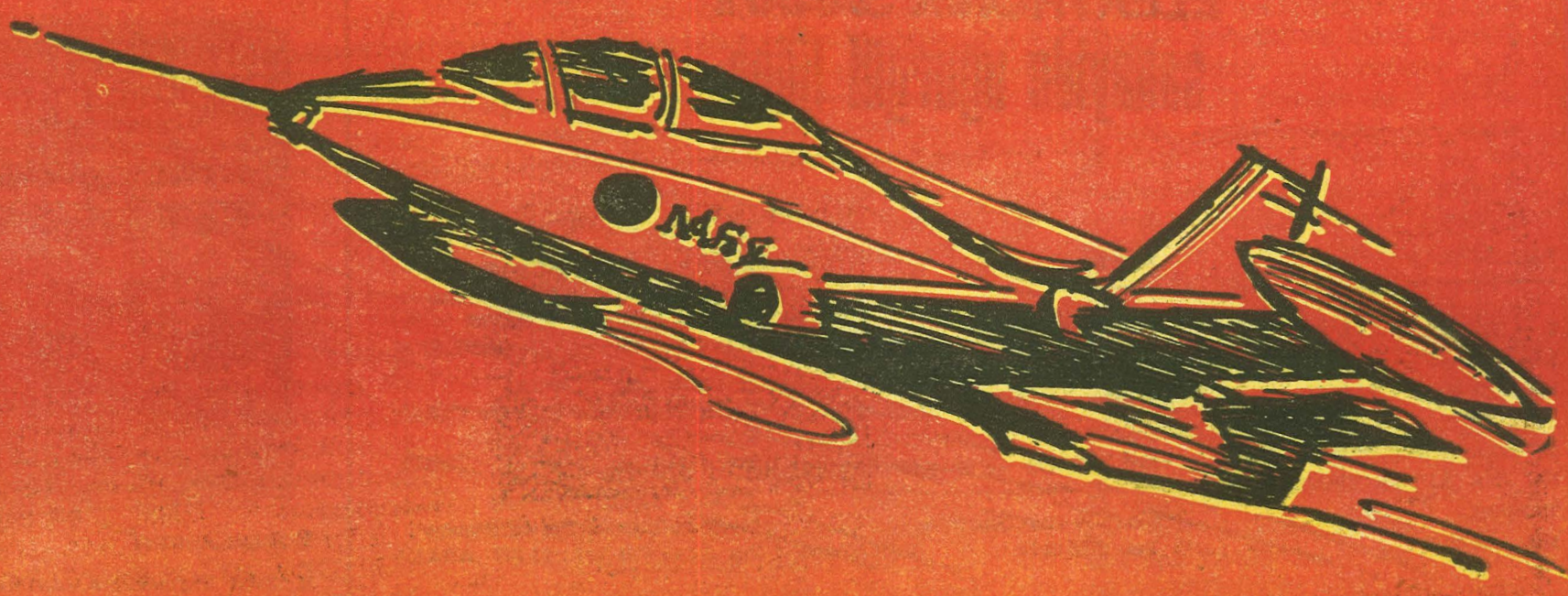

HAFTANIN İÇİNDEN

«İslâm Enstitüleri ceza mahkemeleri değildir»

Yüksek İslâm Enstitüleri Talebe Federasyonu Başkanı Ali Mazak ile, İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsü Talebe Derneği Başkanı Hasan Fehmi Ulus müştereken yaptıkları açıklamada, kapalı tutulan İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsü'nün açılmasını ve bu islâmi müessesenin daha fazla tahribine meydan verilmemesini istediler. Açıklamada «Enstitümüz ceza mahkemesi değildir» diyen talebe temsilcileri hülâsaten şunları söylediler :

«Hatırlanacağı gibi 29 Mart 1977'de Yüksek İslâm Enstitülerinde bütün öğrencilerin katıldığı toplu bir boykot hareketi olmuştur. Bazı art niyetli çevreler inatçı bir tavırla bu hareketi belirli bir gurubun hareketiymiş gibi göstermeye çalıştılar. Öğrenciler aleyhine beyânatlar verenler oldu, hiç bir mesned ve delile dayanmıyan tutarsız suçlamalarda bulunuldu. Kimi kuruluş ve basın organları da «bu işte siyasi bir parmak var» diyecek kadar insaf ve mantık ölçüsünden uzaklaştılar. Hele Yüksek İslâm Enstitülerinde anarşinin olduğunu iddia etmek, özellikle de İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsünde çok az sayıda bir şiddet ve tedhiş grubunun mevcudiyetinden bahsetmek hangi irfan ölçüsüyle bağdaşabilir! İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsünde herhangi bir anarşik olaydan sözedilemez. Ne varki gerek Din Eğitimi Genel Müdürlüğünün, gerekse Enstitü idaresinin sert ve katı tutumu, öğrencilere karşı düşmanca bir tavır içine girmesi istenmeyen bazı olaylara sebebiyet vermiştir. Boykota öğrencilerin tamamı katıldığı halde «boykotçu talebe 20-30 kişiden fazla değildir» diyerek talebenin üzerine türlü itham ve hakaretlerle yürünmüş, masum arkadaşlarımız eşkıyalık ve çapuculukla tavsif edilmiştir.

Sözün burasında bazı isnatlara cevap verme ihtiyacını hissediyoruz. Boykot süresince öğretmen ve idarecilerin enstitütü binasına alınmaması diye bir durum asla vâki değildir. Talebe ancak yabancıları, hüviyetleri belli olmayan kişileri içeri almak istememiştir. 17 Ekim 1977 tarihli bazı gazetelerde «İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsü Öğretmenler Kurulunun açıklaması» şeklinde güya okulumuzdaki olayların iç yüzünü anlatan bir bildiri yayınlandı. Hemen ifade edelim ki, hocalarımızın büyük bir çoğunluğunun böyle bir bildiriden haberi olmamıştır. Şu kadarını söylemek isteriz ki milletimizin istikbâl garantisi olarak gördüğü müesseselerimizi hiç kimse millet nazarında küçültemez. Eğer bugüne kadar bazı tatsız olaylar olmuşsa baş müsebbib olarak arka planda yine kendileri vardır. Ama bazı acı gerçekleri şimdilik ortaya dökmek istemiyoruz.

Biz biliyor ve inanıyoruz ki, bütün enstitülerimizde talebe arkadaşlarımız birlik ve beraberlik içindedirler. Ve hepsi de islâmın izzet ve vekârına yakışır bir nezaket ve edebin timsâlidirler.

İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsü uzun süredir bakanlıkça kapalı tutulmakta, buna sebeb olarak ta öğretmen ve öğrencinin can güvenliğinin kalmadığı gösterilmektedir. Okulumuzda can güvenliğinin kalmadığı yolundaki iddiayı kabul etmemize imkân yoktur. Nitekim okul kapalı olduğu halde öğretmen ve idareciler muntazaman Enstitüye gelip gidiyorlar. Herhangi bir endişeleri de sözkonusu değildir. Biz şu acı gerçeği haykırmak istiyoruz: neden bir kerecikte olsun talebenin isteğine kulak verilmez, neden talebe hiç önemsenmez. Ne deniliyor, ne isteniyor! Olmayacak, haksız istekler peşinde mi koşuluyor. Üç arkadaşımız ebediyyen okuldan atılıyor. Böyle ağır ve haksız bir ceza hangi suçun karşılığında verilmiştir? Biz öğrenci temsilcileriyiz, arkadaşlarımızın isteklerini milletimize duyuruyoruz: bu ceza karşısında bütün talebe kıyâm halindedir. Gerçekleri görmek istemiyenler çok ağır bir vebâlin altına giriyorlar demektir. Biz okullarımızı ilim ve irfan yuvaları olarak görmek istiyoruz, ceza mahkemeleri olarak değil.»

millî sanâyide
UĞURGÜL

sanayide uğurgül lider

FABRİKALAR

1 — Validesuyu Cad. No. 1/1
KÜÇÜKKÖY — İSTANBUL
Tel. : 23 31 16 — 23 30 11

2 — Cennet Mah. Hürriyet Cad.
No. 27/A KÜÇÜKÇEKMECE — İSTANBUL
Tel. : 73 08 31

MERKEZ

Muradiye Cad. No. 49/1
Saf Han SİRKECİ — İSTANBUL
Tel. : 26 71 50 — 26 71 51
Telex : SARP 22901

İST. TEŞHİR ve BAKIM SERVİSİ

İ.M.Ç. A Blok No. 2539
Tel. : 26 26 58 UNKAPANI

ANKARA SATIŞ BÜROSU
Anafartalar Cad. Adliye Karşısı
Sakarya Apt. Kat: 3 No. 59
Tel. : 10 77 38 ANKARA

İZMİR SATIŞ BÜROSU
Fevzipaşa Bulvarı Çankaya Cad.
Yılmaz Han Kat : 5
Tel. : 13 74 30 İZMİR

ADANA SATIŞ BÜROSU
Ziyapaşa Bulvarı No: 65 Taştepe
Ap. Asma Kat Tel : 22 225 ADANA

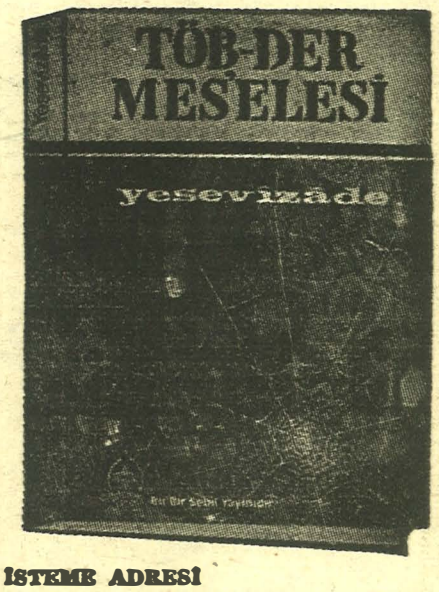

İSTEME ADRESİ

1) Sebil Yayınevi/P.K. 808 Sirkeci/İST.
2) Deryâ Dağıtım/Bâbıâli Cad.
Nu: 52/1 Cağaloğlu İST.

başyazı

Anarşi ahtapotunun iki kolu...

Kadir Mısıroğlu

Geçen yüzyılın en bâriz husûsiyeti, gelişen sanâyi hareketlerine müvâzi bir sûrette müstakar kıymet hükümlerinin yıkılışı olmuştur. Bu yıkılışın doğurduğu buhran, bir taraftan maddî ve dünyevî ihtirasları alabildiğine tahrik edip tuğyan hâline getirirken, diğer yandan da bunları ötedenberi firenlediği bilinen mânevî müessirlerin tesirlerini zaafa uğratmıştır. Bu durum, gitgide daha gaddar, egoist ve daha materyalist hâle gelen insanlığın, bu asrın ilk yarısı içinde iki defa «*cihan harbi*» çapında boğazlaşmasına müncer olmuştur.

Bütün beşeriyetin, tarihte emsâli görülmemiş olan bu iki büyük tahrip ve imhâ hareketinden gereken dersi almış olduğunu söylemek pek de mümkün değildir. Zira, —bilhassa Avrupa'da— İkinci Cihan Harbinden hemen sonra —âdeta insiyâkî bir sûrette— bir takım mâneviyatçı görüşler ortaya atılmış ve felâketin asıl sebebi üzerine parmak basılmışsa da, bunların ömürleri gerektiği kadar uzun olmamıştır. Ancak gelişen teknolojinin harb sanâyiine de —tabii olarak— in'ikası yüzündendir ki, harbden kaçınılması bir dereceye kadar sağlanabilmektedir. Fakat kaçınılan, sâdece, gâlibini de mağlûbundan pek aşağı bir derecede olmamak üzere perişan edeceği muhakkak olan «*sıcak harb*» dir. Yoksa aynı cidâl ihtirâsı, «*soğuk harb*» sûretinde bütün şiddetiyle sürüp gitmektedir. Devletler arasında soğuk harb, ferdlerle devletler veya bir kısım gruplar arasında ise karşılıklı ve mütemâdî bir kıtâl sûretinde...

Bu son şekliyle «*tedhiş hareketleri*» veyahutta «*anarşi*» olarak bilinen bu, kavga hırs ve iştahasının bile bâzı kereler muayyen bir nisbette «*soğuk harb*» âmillerinin emellerine mâ'kes olduğu şüphesizdir. Ancak bunun her zaman böyle sun'î ve daha doğrusu bahâne olarak kullanılan bir takım sebeplerin eseri olduğu söylenemez. Bazan da —enfüsî (sübjektif) bir değerlendirmeyle de olsa— hakh sayılabilecek bir kısım siyâsî, iktisâdî ve ictimâî sebeplerle ortaya çıktıkları muhakkaktır. Bunlar arasında, üzerinde en az durulmuş olanı, ferdlerin tâbi kılındığı nizâmın mükemmelliği hususunda amme vicdanının tatmin edilmiş olup olmadığı keyfiyetidir.

Kanaatimizce bugün Türkiye'de ayakta tutulmak istenilen siyâsî, iktisâdî ve ictimâî nizama âid kanaat ve bağlılıklar derin bir sûrette sarsılmıştır. Bu sarsılmada yer yer bir takım sun'î telkinler ve hilâf-ı hakikat mesnedlerin rol oynamış bulunduğu kabul olunsa da, durum aynıdır, değişmez. Yâni sebeplerden kat' annazar, mevcud durumu ifâde etmek istiyoruz.

İşte bu yüzdendir ki, bir sulh ve musâlemet yolu te'sis eden İslâm'da ferdlerin nizâmın mükemmelliğine âid inançları üzerine toz kondurulmaz. Gerçekten İslâm, ferdin vicdanındaki bu kanaati de ihtivâ eden inanç manzûmesini, dâvâsının «*üss-ül esâsı*» sayar. O derecede ki müftü'den herhangi bir husus sûal edildikte, alınan cevabın bir kere de ferdin kendi vicdânında muhâsebe edilmesi, yâni hükümden mutmaîn hâle gelinmesi emredilmiştir. Zira cemiyetin hayâtını sulh ve sükûn içinde idâme ettirmesine büyük bir ehemmiyet atfeden İslâm'da anarşi, isyân ve itaatsizlik «fitne katilden beterdir» hükmüyle şiddetle reddolunmuştur. Bizi asırlarca sulh ve sükûn içinde yaşatan, emir ve yasakların silsile-i merâtib içinde birinden diğerine âhenglı bir sûrette intikalini sağlayan, hep vicdanlarda kök salmış ve an'analeşmiş bu, nizâma inanç ve itaat his ve düşüncesi olmuştur. Tanzimatla birlikte her şey gibi o da sarsılmaya başladığındandır ki, cemiyetimizin âhengi bozulmuş ve —arada bir kuvvete dayanarak sağlanan kısa sükûnet fâsılaları bir yana— ictimâî hareketlerin ibresi, devamlı bir sûrette anarşi istikâmetine kaymıştır.

Zira, kuvvet ve kudretimizin hakiki kaynağının, mâşerî şuurdaki bu, nizâma bağlılık meyli ve o nizâmın üstünlük ve ebedîliğine dâir sarsılmaz inanç olduğunu farkeden düşmanın sinsi telkinleriyle, Avrupa'daki sanâyi inkılâbına zamanında ve gerektiği şekilde katılamamanın tevlid eylediği mağlûbiyetler ve bunların neticesi olan aşağılık duygusu birbirlerine eklenince, bugünkü içinden çıkılması güç anarşik vasat teessüs etmiştir.

Böyle olmakla berâber, milletimizin kâhir ekseriyetinin —tam mânâsıyla şuuruna mâlik bulunmasa da— hâlâ ve herşeye rağmen müslüman olması, anarşinin asıl büyük kitle dışında cereyanını ve mevzii kalmasını sağlamıştır. Gerçekten anarşik hâdiselerin gayri millî bir maârifin kurbanı olarak, din ve târih şuurundan kopmuş bir kısım gençlerin kesif bir sûrette bulundukları büyük şehirlerimizde gözükmesi, onun kaynağı kadar, mânilerini de tesbite medâr olabilecek bir keyfiyettir. Asıl büyük kitlenin anarşi dışında kalması,

a) Târihî alışkanlıklar,

b) İslâm'ın hakkı tesis husûsunda cebir ve tazyike cevaz vermeyen müsâlemet metodu,

c) Teknik tâbiriyle «*huruç a-les-Sultan*» denilen mes'eleye dâir dinî hükümler sebebiyledir.

Fizikteki meşhur amel aksülâmel kanunu dolayısıyla, benzer anarşik aksümel kanunu dolayısıyla, benzer hareketler, fikrî ve ruhî yapıları birbirlerine tamamen zıt olan değişik gruplarda aynı zamanda görülmeye başlanmıştır. Ancak bu hareketlerden hiçbir sûrette, müteessir olmaması ve bu gibi modalara ayak uydurmaması gereken tek zümre, iman ve İslâm'ın şuuruna sâhib olanların topluluğudur

Hal böyle iken, cemiyette orkide çiçekleri gibi nâdir olan ve zor yetişen bu mü'minler topluluğunda da, anarşinin bazı belirtilerine şâhid olmakla dilhûnuz. Gerçekten din ve târih şuurunun —hâriçteki düşman şöyle dursun— nice zamandan beri bizden sanılan ve çoğu kere resmî bir sıfatı hâiz bulunan birçok kimseler tarafından tahribine muvâzi olarak azgınlaşan anarşinin, binbir kollu bir ahtapot hâline geldiği ve cemiyetimizin hayatî ehemmiyeti hâiz her müesseessine bir kol atarak onun gırtlağını sıktığı meydandadır. Ancak ne yazık ki; bu kollardan ikisi de bizim aramızdadır. Biri, aziz dâvamızı iktidar olmak üzere siyâset rayına oturtan ve onun en büyük şahlanışını temsil eden MSP Hareketinin kurucu ve yürütücüleriyle bir kısım kardeşlerimiz arasına girmiştir. Bu kol, İslâm dışındakilere gösterilen müsamaha kadar bir anlayışı kendi öz kardeşlerinden esirgemeye müncer olan bir şuur tıkanıklığına sebep olmaktadır.

Anarşinin cemiyetimizdeki ikinci kolu da, bir kısım genç, tecrübesiz ve tahammülsüz kardeşlerimizin kalblerinde «*enâniyet kurdu*» hâlinde kıpırdayıp durmaktadır. Bunlar —ihtimâl— dert ve dâvalarımızı herkesten iyi anladıkları intibâını uyandırmak için, tenkitlerini alabildiğine sümûllendirmekte ve kendi liderleri de dahil olmak üzere herkesi ağyâr önünde küçük gösteren tarizlerde bulunmak mantıksızlığına sürüklenmektedirler. Kendisinden bir yaş büyüğüne veyahut da bir harf fazla bilene ve biraz daha hizmet etmiş olana hürmet ve —belli şartlar altında— itaatle mükellef bulunduğunu unutan bu kabarık gönüllü kardeşlerimizin haksız ve kaba tenkitlerine mâruz kalan insanlardan biri sıfatıyla ifâde etmek istiyoruz ki, cemiyette tesis etmek istediğimiz sulh ve sükûnu —kâmil mânâsıyla— önce aramızda gerçekleştirmeye mecburuz. Bu da anarşi ahtapotunun saflarımız arasına sokulmuş bulunan işaret eylediğimiz iki zehirleyici kolunu kesmeye bağlıdır!

DÜNDEN YARINA

M. ERTUĞRUL DÜZDAĞ

ÂDÂB VE ERKÂNIN BİLDİRİR

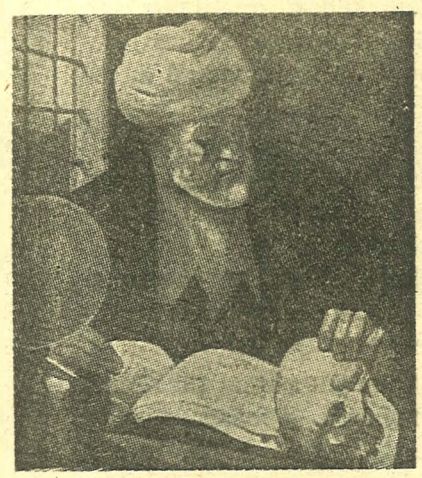

Şeyh İbrahim Hakkı Hazretleri

Anadolu Müslüman halkının mânevî hayatı ve kültürü, asırlardır, bâzı din, tasavvuf ve kahramanlık kitapları ile beslenmiştir. Tesirleri hâlen devam etmekte bulunan bu kitapları bilmeden ve eski günlerin havasına girerek, hissederek, okumadan, geçmişimizi anlamak ve onun değerlerinden istifade edebilmek imkânı yoktur, kanaatindeyiz. Bir milletin münevveri, aydını (herneyse) olduğunu iddia edebilmek için, onun bütün mânevi degerlerine hakkıyla sâhip ve vâkıf olmak lâzım geleceği hakikati, bizimkilerden başka her milletin ve okumuşunun mâlumu olsa gerektir.

Bizim için çok mühim olan bu eserlerden biri de Mârifetnâme'dir. Bu kitap, Şeyh İbrahim Hakkı (1703-1780) hazretlerinin eseridir. Yazılması 1757 tarihinde bitmiştir. Marifetnâme, önce el ile çoğaltılarak, 1836'dan sonra ise beş baskısı yapılarak bütün Anadolu'ya yayılmış, ayrıca Arapça ve Farsçaya da tercüme edilip okunmuştur.

Ana kültür eserlerimizden olan bu mühim kitabın ve Hazret'in diğer eserlerinin, bir ilim enstitüsü tarafından tetkik ve neşr olunması muhakkak lâzım idi. Bütün hayâtî ve elzem meselelerimiz gibi bu da — yüz seneliK bir gecikmeye rağmen — hâlen yapılmamıştır. Cemiyetimizdeki anarşinin sebebi, köklerimizden kesilmiş olmamızdır, ama bu da ayni gecikmeye rağmen hâlâ anlaşılabilmiş değildir.

★

Marifetnâme, bir ansiklopedidir. Dinî ve —o gün için bilinen şekli ile— maddî ilimlerden bahseder. Eserin yarısından fazlasını din, tasavvuf, ahlâk ve ictimâî edep bahisleri teşkil etmektedir.

Kitabın «Hâtime» adını taşıyan son kısmında merhum Şeyh hazretleri, Müslüman ferdin âilesi ve çevresi ile olan münâsebetlerine dâir çok hikmetli ve faydalı öğütler vermektedir.

Bu yazımıza, bahsi geçen kısımdan bazı seçmeler yaptık. Aldıklarımız, âid oldukları bahsin tamamı değildir ve sâdeleştirilmiştir. Yalnız, alınan bahsin başlığı kendi diliyle, teberrüken. ikinci satırlara konmuştur.

Gelecek yazımızda, Mârifetnâme'yi etraflıca tanıtmaya çalışacağız. Bu vesile ile son yıllarda «Mârifetnâme» adıyla dört cilt hâlinde çıkarılan — tertipsizliği ve yanlışları karşısında vasfında âciz kaldığımız — bir kitabı da ele alacağız.

Şimdi Marifetnâme'den yaptığımız seçmeleri okuyalım:

★

Âlimin talebelerine ders verme âdâbı

«Âlimin tâliblerine tâlim ve tedrisinin âdâb ve erkânın bildirir»

☆ «Âlimin taliblerine talim ve tedrisinin âdâb ve erkânın bildirir.»
☆ Eziyete tahammüllü olmaktır.
☆ Vakarlı oturmak, ağırbaşlı olup, haysiyetini korumaktır.
☆ Şaka ve mizahı terk etmektir.
☆ Aklı geri olanları, güzellikle irşad ve ıslah etmektir.
☆ Önce suâli iyice anlatıp, ondan sonra cevabını vermektir.
☆ Talebeyi zararlı bilgiden alıkoymaktır.
☆ Faydalı bilgiyi Allah yolundan gayri yollarda kullanmak için öğrenmekten, talebeyi men etmektir.

★

Talebenin hocasından ilim öğrenmesinin âdâbı

«Şâkirdin üstadından teallümünün âdâb ve erkânın bildirir»
★ Hocasına selâm verip ayakta durmaktır.
☆ Hocasının izniyle ve namaz içinde gibi edepli oturmaktır.
☆ Hocası sormadıkça söylememektir.
☆ Hocasına «Filânca senin dediğinden başka türlü söylüyor» diyerek itiraz etmemektir.
☆ Hocasının meclisinde, başını önüne eğmemek, etrafına bakınmamaktır.
☆ Hocası yolunda giderken birşey sormayıp beraber gitmektir.
☆ Hocasının evlâd ve yakınlarına da hürmet ve muhabbet etmektir.
☆ Hocasının kendine fena gibi gelen bir işini görünce, kötü zanna düşmeyip, hocasının daha iyi bildiğini düşünmektir.

★

Ana babaya karşı iyi muâmelenin âdâbı

«Âdemin vâlideyniyle sohbet ve ülfetinin âdâb ve erkânın bildirir»
☆ Onların sözünü dinlemek, emirlerini yerine getirmektir.
☆ Onlardan izinsiz oturmamak, onlara hürmet için ayakta durmaktır.
☆ Yolda onların önünde gitmemektir.
☆ Çağırdıklarında gidip, hizmetlerini çabucak yapmaktır.
☆ Onların rızalarını kazanmayı çok istemektir.
☆ Onlara karşı yüzünü ekşitmemek, güler yüz ve tatlı dille hatırlarını hoş etmektir.

★

Evlenmenin âdâbı

«Tecerrüd âleminde olan ârifin teehhül ve tezevvücünün âdâb ve erkânın bildirir»
☆ İffetini muhafazaya niyet etmektir.
☆ Düğün yemeği ve mehr için para tedârik etmektir.
☆ Yokluk ve zorluktan korkup çekinmeyip, Hakk'a tevekkül kılmaktır.
☆ Aslı temiz olan dindar ve akıllı bir kız almaktır. Zira itaatli ve sâliha hatun, ağırlığınca altın değer, dünyanın en hayırlı malı sayılır.
☆ Şerefi, malı ve güzelliği için zevce almamaktır.
☆ Şeref, mal, yaş ve boyca kendinden aşağısını almaktır.
☆ Zifaftan önce iki rekât namaz kılmaktır.
☆ Ehlinin güzelliğini kimseye söylememektir.
☆ Nâmahrem kadından çekinip, böylesiyle yalnız kalmamaktır. Zira onunla yalnız kalmak haramdır.

★

Erkeğin zevcesiyle iyi geçiminin âdâbı

«Reculün ehliyle sohbet ve ülfetinin âdâb ve erkânın bildirir»
☆ Zevcesine iyi ve yumuşak davranmak, mülâyemetle konuşmaktır.
☆ Zevcesinin yanına girince, ona selâm verip hatırını sormaktır.
☆ Onu yalnızken neşeli görünce, saçlarını okşayıp, çeşitli iltifatlarla sevmektir.
☆ Onu yalnızken mahzun bulunca, muhabbet ve şefkat göstererek, hatırını sorup, tatlı sözler söylemektir.
☆ Hoşuna gidecek vaadlerde bulunarak, gönlünü etmektir. Çünkü o evinde kapalıdır ve erkeğinden başka kimseden bir umudu yoktur.
☆ Zevcesine çocuk terbiyesinde yardım etmektir. Zira çocuk gece gündüz feryâd-ü figân ile anasına nefes aldırmaz. Onun amansız ve insafsız bir hasmıdır. Anaya yardım edene Allah yardım eder.
☆ Zevcesinin mesken, giyim ve yiyimini boynuna vâcip bilmek, imkânı varsa ona çok harcamaktır.

BİZ BİZE

Bir kızarmaz yüz

Merhum İbrahim Hakkı hazretleri, yukarıda arz ettiğimiz gibi eserinin son otuz sayfasını, okuyucu için kolayca anlaşılıp tatbik olunacak, kısa ictimâî nasihat ve tavsiyelere ayırmıştır. Bu kısmın içinde iki sayfalık bir yerde ise, «Teehhül ve tezevvüc âdâbı, Kendi ehliyle mülâabe ve cimâın âdâbı ve erkânı» «Evlenmek ve karı koca münâsebetleri»ne dâir hususlardan bahsetmiştir.

Bu iki sayfadaki otuz kırk madde tutan tavsiyeleri ile bugünkü «hayvansal insanların» yere göğe sığdıramadıkları «seks» meselesini, Müslümanların ve «normal» insanların anlayıp, rahata erecekleri bir tabiîlik ve sâdelik içinde halledip geçmektedir.

Epeyi oluyor. Lâyik, solcu ve sosyetik bir yazar, nereden duymuşsa duymuş. Belki de bir müsteşrikin bilmem hangi «ukalâlık kitabı»nda okumuşsa okumuş. İbrahim Hakkı hazretlerinin koca eserinde başka yer kalmamış gibi, gitmiş bu iki sayfayı ele almıştı.

Böyle «şeylerden» bahsettiği için Hazret'i neredeyse «ilerici» ilân edecekti. Zu'm-u fâsidince, bu bahse temas etmek, Müslümanlar arasında bir reform yapmaktır. Çünkü Müslümanlar böyle şeylerden bahsetmeyi günah sayarlarmış da bu yüzden «cinsel açlık» mı «dürtü»mü her neyse işte ona giriftar olurlarmış.. vesâire.

İşte bizim «kendini bilmez» aydınlarımız, bir iki asırdır, dosta düşmana böyle maskara olmaktadırlar.

Çünkü bu ve benzeri «aydın»lar, İslâmı bilmezler, hatta nüfuslarında «Müslüman» yazsa da. Onun, doğumdan ölüme, yataktan sokağa, helâdan resm-i kabule... insan hayatının her safhasını nizama koyduğundan habersizdirler. Kazara öğrenirlerse de işte böyle şaşırıp, ne uyduracaklarını bilemezler de paldır küldür çam devirirler.

Bu «aydın»lar, yüzlerce senedir, «Mürşid-i Müteehhilin» yani «Evlilere Yol Gösterici» adıyla yazılmış, basılmış ve okunup durmuş olan kitaplardan habersizdirler. Bunların Lâtin harfleriyle son yıllarda basılmış olanlarını da görmemişlerdir. «Sağdıçlık» müessesesini de bilmezler. Zaten onlar bu milletin nesini bilmiş ve görmüşlerdir ki..

Bu «aydın»lar, Müslüman halkın biraz okur yazar olanının bile evinde bulunan, meselâ bir «Riyâzü's-Sâlihîn»den, bir «İhyâu Ulûmi'd-Din»den, bir «Büyük İslâm İlmihâli»nden ve meselâ bir «Hukuk-u İslâmiyye ve Istılâhat-ı Fıkhiyye Kamusu»ndan habersizdirler. Son yıllarda yayınlanan ve bilhassa «kadın ve evlilik» meselelerini ele alan bir çok kitaplardan birini bile görmüş de değillerdir.

Sonra da kalkıp, «güneşi sıvamak için» olmadık çamurlar karmaya kalkışırlar, yüzlerini kirletirler.

İşte karşımızdaki «aydın»lar böyledir. Batılı olmak isterler, onların istedikleri kıvamı tutturamadıkları için, uşak muamelesi görürler. Doğu'ya dönüp liderlik ve ukalâlık taslarlar, ama kendi milletlerini tanımazlar.

Şark'a bakmaz, Garb'ı bilmez, görgüden yok vâyesi:
Bir kızarmaz yüz, yaşarmaz göz bütün sermâyesi!

Bu, karşımızdaki, müzmin «kurtarıcı» zümrenin za'fıdır. Galiba bizim de kuvvetimiz..

M.E.D.

☆ Zevcesini hiç dövmemek, dünya işlerindeki kusurlarından ötürü azarlamamaktır.
☆ Ehlini tatlılıkla idare etmektir. Zira o eğri kaburga kemiğinden yaradılmış, aklı ve dini eksik ve kendisi kocasına esir kılınmıştır. Ancak güleryüzle geçinmek, sohbet ve ülfet etmek için alınmıştır.
☆ Zevcesi çok kızdığı zaman, kadın pişman olup özür dileyinceye kadar susmaktır.
☆ Ona karşı öyle davranmaktır ki, kadın: «Bütün kadınların içinde kocam en fazla beni beğenmiş ve sevmiş» diye düşünsün.
☆ Kadının, günah olmayan hata ve hilelerine göz yumup, bilmezlikten gelmektir.
☆ Ehliyle şakalaşıp lâtifeler söylemektir Erkeğin zevcesiyle oynaması yanlış ve faydasız değil, aksine haktır ve ibâdet gibidir.
☆ Zevcesini, halkın kalabalığını gören evde oturtmamaktır.
☆ Zevcesine Kuran okumayı, farzları ve din âdâbını öğretmektir.
☆ Zevcesinden, hacca gitmek hâriç izinsiz yolculuğa çıkmamaktır.
☆ Zevcesine gam ve tasalarını, borçlarını ve hasımlarını söylememektir.

★

Kadının kocasıyla iyi geçiminin âdâbı

«Avretin zevciyle sohbet ve ülfetinin âdâbı»

☆ Kocası eve geldikte, kalkıp, neşe ve güleryüz ile karşılamaktır.
☆ Kocasının her emrine hazır ve itaatli olmaktır.
☆ Kocasından izinsiz evden dışarı çıkmamaktır.
☆ Kocası yatağa çağırınca, kabul edip geciktirmemektir.
☆ Kocasının aşını ve ekmeğini pişirmek, ocağını yakmak, yatağını serip toplamaktır.
☆ Kocasından izinsiz oruç tutmamaktır.
☆ Mal ve güzelliğini kocasının başına kakmamaktır.
☆ Giyecek ve yiyecek hususunda kocasına sıkıntı vermemektir.
☆ Sesini kocasının sesinden fazla yükseltmemek, eziyet ederek canına yetirmemektir.
☆ Kocası için süslenmektir.
☆ Kocasının ırzını ve malını gece gündüz korumaktır. Yani kendi nâmahreme görünmeyip, ondan izinsiz kimseye birşey vermemektir.

★

Kendi evlâdıyla iyi geçimin âdâbı

«Kişinin evlâdıyla sohbet ve ülfetinin âdâb ve erkânın bildirir»

☆ Babanın çocuğun doğmasına sevinmesidir.
☆ Kız çocuğuna daha çok sevinmektir.
☆ Çocuğuna güzel ad vermektir.
☆ Oğlan veya kız altı yaşına geldikte, Kuran okumayı, farzları ve din âdâbını öğretmektir.
☆ Oğlana okuyup yazma, silâh kullanma, yüzme ve kolay bir sanat öğretmektir.
☆ Kızına yemek pişirmeyi, iplik eğirmeyi ve dikiş öğretmektir.
☆ Yavrularını şefkatle öpüp, himâye etmek ve rikkatle kucaklamaktır.
☆ On yaşına gelen çocukların kız ve oğlanını ayırıp, başka döşekte yatırmaktır.
☆ Onbeş yaşına gelen evlâdını rızalarıyla evlendirmektir.
☆ Evlâdından yapamıyacağı işi istememektir.
☆ Kimsenin evlâdına kötü kasıdda bulunmamaktır.

(Devamı 15. Sayfamızda)

TÜRKÇESİ Ahmed SELÂMÎ

Yalınız 163 değil; bütün benzerleri de ele alınmalıdır

Geçen hafta da bahis mevzuu etdiğimiz gibi Türkiye'deki İslâm milleti için en büyük tehlike, «*Türk layıklığı?*» *maskesi arkasında saklanarak* dîn düşmanlığı yapan dinsizlerdir. Bu gürûhun, cezâ kânûnunun 163 üncü maddesini de, sâdece islâmî uyanışı boğmak için ne derece delice müdâfaa etdikleri cümlenin ma'lûmu bulunuyor. İslâmiyet ve Türkiye müslümanları için adı geçen cezâ kânûnu maddesi, senelerdir bir işkence çarkı gibi işletilir durur. Lâkin gelin görün ki «*Türk layıklığı?*» denilen maskenin ardındaki dinsizler, 163 üncü madde ile devâm etdirilen zulmün, artık sonu gelmekte oluşundan pek ziyâde huzursuz bulunuyorlar. Bu i'tibarladır ki mâhutlar, 163 üncü maddeyi bir takım tabularıyla müterâdif (eş ma'nâlı) göstererek, ilişilmez bir mukaddesliğe kavuşturmak gibi köhnemiş usûllerde bile hâlâ berdevamdırlar...

Senelerden beri istismâr ede ede bitiremedikleri «*Atatürkçülük*», bugünlerde gene ağızlarının malzemesi olmuş bulunuyor. İslâm düşmanlığını «*Türk layıklığı?*» dedikleri maskeleri altından devâm etdireceklerini sanan bu devr-i saltanatları yele gitmiş hayâlperestler, işlerine gelmiyen bir sinek uçuşuna bile «*Atatürkçülüğe muhâlefet*» damgası vurmanın bol mahsûl verdiği devirleri, artık rüyâlarında bile göremiyeceklerdir. Zâten bu azılı ve eskimiş İslâm düşmanlarının, 163 üncü maddeyi bir takım tabularıyla müterâdif göstermekden başka, ve bu tabularla halkı öcü gibi korkutmanın dışında, hiçbir çâreleri ve tutunacak dalları da kalmamışdır.

Bir kere şu kadarı apaçık sâbitdir ki, CHP, AP, MSP ve MHP gibi bugünün Türkiye idâresinde söz sâhibi siyâsî teşkilatların tamamı da, başlarındaki reislerinin ifâdeleriyle sâbitdir ki, bu 163 denilen zulüm kânûnunun ele alınmasında görüş birliği hâlindedirler. «*Türk layıklığı?*» maskesi gerisindeki dinsizlerin, can derdine düşmüşcesine çırpınışlarının asıl sebebi de bu olsa gerekdir. Çünki zikri geçen 4 parti dışında, siyâsî bir teşekkül de zâten yok gibidir. Demek oluyor ki, Türkiye bugün, mevcûdiyeti hissedilir bütün siyâsî teşkilatları ile, 163 denilen zulüm kânûnunun ilgâsında veya ta'dîlinde ittifâk edilen bir dönemece gelmişdir. Bu dönemeç mutlaka dönülmelidir. Aksi halde, 163 denilen zulüm kânûnunun ilgâsı veya ta'dîli ile alâkalı beyân sâhibi bulunan 4 partinin reisleri, bu millet önünde mes'ûl mevkide kalacaklar; ve ayrıca va'dlerinden hulf etmenin ahlâksızlığını da irtikâb etmiş bulunacaklardır. Bu i'tibarladır ki, 4 parti de, bu zulm kânûnunun kökünü kurutma şerefinin aslan payını kazanmakda azamî gayret sâhibi olmalıdırlar. Nasıl olsa bir gün kaldırılıp atılacağı muhakkak olan bu zulm kânûnunun, bir saat evvel derdest edilmesinde de sayısız fâideler vardır. Herşeyden evvel şu kadarını söylmeliyiz ki, 163 üncü maddenin gadrine uğrayarak şu anda hırsızlar ve cânîlerle bir arada bulunmakta olan muhterem Salahaddin Eş ve İlhan Ezik gibi muharrir ve gazetecilerin mağdûriyetleri, bir saat evvel sona ermediği takdirde, bu mazlumların *âhına* muhâtab olacak, 4 parti idârecilerinden başkası değildir. Aslında 4 partinin de 163'ün kaldırılması istikâmetinde gösterecekleri sa'y ü gayret çok gecikmişdir. Müslüman bir ülkede İslâmiyet'e ve müslümanlara nefes aldırmayan bir takım kânunların bulunuşu, dünyâ efkâr-ı umûmiyyesi önünde de cidden bir *yüzkarası* olarak bilinmek lâzımdır. Zirâ bugün dünyânın topyekûn ülkeleri, îmanlara ve vicdanlara tazyikde bulunarak hâkimiyyet sürdürülemiyeciği hakîkatini kabûl etmiş bulunuyor. Asırlarca hilâl düşmanlığı yapdığı ve bu sebeble de milyonlarca ma'sum insanların kanını dökdüğü târîhan sâbit bir hakikat olan Avrupa ülkeleri dahî, kendi bünyelerinde yaşıyan müslüman ekalliyetlere, Türkiye ile mukâyese edilemiyecek kadar haklar tanımaktadırlar. Bu i'tibarla, müslümanların kendi memleketleri olan Türkiye'de, bir takım zulm ve tazyik kânunları altında yaşatılmaları, apaçık şunu netîce verecekdir ki, bugün Türkiye'deki «*düzen*», asırlarca hilâl ile boğuşmuş haçlı Avrupa ülkelerine rahmet okutacak bir berbatlığa sâhibdir. Hâl böyle olunca da, Tük milletinin haçlı müstevlîlerden kurtarıldığı yolundaki yarım asırlık beyin şartlandırma edebiyâtı, aklı başındaki bir gâvura dahî hakîkatlerin setredilmesi için kâfî gelemiyecekdir sanırız...

● Bugün Türkiye'deki İslâm milletinin en baş mes'elesi, «*düzen*» îcâdı olan uydurma hürriyetlere âhenk sağlıyarak avunmak değil; ve fakat *gerçek hürriyete*, bilâ kayd ü şart sâhib ve mâlik olmakdır. Hürriyet olmadan, müslümanca yaşamanın kat'iyyen imkânı yokdur. Bu en baş lâzımenin, hakkıyla idrâk edilip şuûruna varılmadan da, Türkiye'nin kurtulup teknik ve sanâyide ilerleyeceği gibi safsatalara kimse inanmamalıdır.

Türkiye'deki İslâm milletinin da'vâsı, ne ekmek, ne su, ne ucuzluk, ne makâm, ne alkış, ne teknik ve ne de lâf da'vâsıdır. Da'vâ, hürriyet da'vâsıdır...

Bu i'tibarla da, Türkiye'deki İslâm milletinin cemaatleşip muhtar bir idâreye kavuşmasına sed çeken ne kadar Anayasa ve sâir kânun maddeleri varsa, cümlesi de değişmek zorundadır. Bekliyelim: 4 parti idârecilerinin samimiyyet derecesini göreceğiz!..

YOL
OLDUR Kİ DOĞRU VARA
Selâhaddin ES

163'ün pençesinde cezâevinde 19'uncu hafta

Cumhuriyet değil, gaasıpların ve mütecâvizlerin tasallutu!..

S. Muradbeyli

Evet, yıkılmakta olduğu üzerine acıklı, traji - komik feryâdlar yükseltilen gerçekte, «gerçek cumhuriyet» değil — zira, o henüz teessüs etmemiştir—, **«gaasıpların ve mütecâvizlerin tasallutundan, bir oligarşik diktadan ibaret olan, «özenti cumhuriyettir!» Yalana dayalı resmî ideolojinin,** tarihiyle mehâbetli, mes'eleleriyle derin buhranlı bir ülkenin ve milletin **merkezî temel değerler sistemi** olarak daha fazla dayanması kalbin ilhamlarına olduğu kadar **aklın** kanunlarına da gîrân gelirdi.

Önce, Türkiye'yi —bugün resmen katledilmişse de — 900 yıldır müslümanların ülkesi değilmişcesine iflâs masasına yatırmaya onu âdetâ bir ticarî ortaklık derekesine yuvarlayıp İslâm-dışı güçlerini iç ve dış tasallutlarıyla daha çok bağlamaya, tasfiyeye uğraştılar, bu maksadlarında tam muvaffak olamadılar! Sonra, millet ile devletin arasındaki uçurumlu mesafeyi daha da arttırmak ve derinleştirmek için haccı yasaklamaya kalkıştılar, onda da muvaffak olamadılar. **(Ve, ne kadar ibret vericidir ki, baktılar ki haccı engelliyemiyorlar; öne sürdükleri kolera yaygarasına daha fazla nefes harcamaktan da vazgeçiverdiler!)**

Bütün bu toslayışlardan nasiplerini alanlar nihayet, geçmişte oldukça tesirli bir silah olarak kullanageldikleri **Cumhuriyet'e sarıldılar! Cumhuriyet ve atatürk inkılâpları, son 54 yılın en büyük tehlikesiyle, yıkılma ve yokolma tehlikesiyle karşı karşıyaydı, artık!..** Bununla, elbette ki, akılları omuzlarında olup, sözlerini namlu uçlarından söyleyen kimse veya kitleler başta olmak üzere zorbalığı kendine dayanak yapan veya zorbalığa kavuk sallıyan herkesi harekete geçirip, **«gasb ve tecâvüz yoluyla elegeçirdikleri»** devlet gemisinin selâmet sahiline gitmesini milletin inançlarıyla yeniden bağlanıp, emniyet altına alınmasını engellemeye kalkıştılar.

Şimdi manzaraya şöyle bir bakınız: Milleti **«Biz eski CHP değil, yeni CHP'yiz!»** diyerek kandırıp, meydanlarda **redd-i miras** eyleyenler kendi kurdukları kanlı düzenin faturasından korktukları için **«bozuk düzen»** nutukları üretenler, 54 yıl boyunca henüz halkın **«iktidar»** olamadığını iddia edenler bir anda yüzlerindeki maskeleri attılar ve **«Cumhuriyet, tarihinin en büyük ve ilk ciddî yıkılma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Kurucusu olduğumuz bu düzen'i ve inkılâpları sonuna kadar müdafaa edeceğimiz tabiîdir»** diye huşûnetli ve hemoglobinli (kan renkli) lâflar etmeye başladılar.

Korku filmlerinin dünyada gişe rekorları kırdığı bir çağda, siyasî hayatının temel felsefesini CHP'nin şemsiyesi altında, onun kurduğu düzenin temel değerlerine sarılarak ve CHP'yi bir gölge gibi adım - adım takib ederek **icrâ-yı siyâset** anlayışına dayandırmış olan bir AP'nin bu beyanlar karşısında inat ve ısrarla direnebileceğine ihtimal vermek dahi abestir. Bugünkü siyasî kuvvet mihraklarından biri olan MHP'nin ise CHP'nin en aşırı zıt kutbu olarak gözükmesine rağmen, 1923'lerdeki yeni düzenlemenin temel değerlerine dayanmak noktasında aralarında derin bir fikir ayrılığının olmadığı ancak metod, değerlendirme ve içtimaî hayata yansıyış ile kullanılan motif malzemeleri bakımından bir farklılık gösterdiği göze çarpabilir; bir de 6 ok yerine, 9 ışık hikâyesindeki isimlendirme farklılığı..

Durum bu iken, **«peki'yi, bu gürültü niye?»** diyeceksiniz. Kısaca izah edelim : **1925'lerin Terakkiperver Fırka hareketinin soylu çıkışıyla, 1930'lardaki düzmece ve** soytarıca sergilenip, kuklalara oynattırılan **Serbest Fırka** komedisinden sonra 1960 yılına kadar tam otuz sene resmî ideolojinin cenderesinde sesleri boğulan, inanç ve fikirleri tağşiş olunan, enerjileri iğdiş edilen bir büyük kitlenin içinden ve eski kökten, yeni sürgün ve filizler sürmeye başlamıştı. Bu filizler kısa zamanda, (pek çok zaaf ve bocalamaları, yanlışları beraberinde getirmiş olsa da) siyasî hayata da kol attı ve devlete tırmandı. İşte tahammül edilemiyen, gerçekte budur.

Bu gelişmeler olurken Türkiye'nin manzarası korkunçtu: Batı kültürünün kapitalist görüşlerinin 50 yıllık tatbikat neticesi kan, zulüm, işsizlik, tüketim malları imalâtından ibâret bir montaj sanâyii ile küks hayat özentisi, siyâsî ve ideolojik cinâyet ve boğazlaşmalar olmuştu. Kapitalist yönelişin iflâsı fiilen ortaya çıkarken, bu durumu Batı kültürünün diğer bir kutbu olan sosyalist görüşlerle dengeleme gayretleri, Batıcı kanunlarda hiç bir değişiklik yapılmadan, onun özünde mevcud olan her türlü bâtıl'a kucak açma husûsiyetinden faydalanarak **demokratik sosyalizm** (kapitalizmin biraz sulandırılmış şekli), **ilmî sosyalizm** (tam komünizm) **ve nasyonal sosyalizm** (Türkiye'de **milliyetçi - toplumculuk** denilen cereyan) halinde zûhur etmeye başladı. Ancak, bunların hiç birisi **düzen'i** rahatsız etmedi de, 1930 - 60 arasında içtimaî plâna aksetmesi kat'iyetle yasaklanmış islâmî fikirlerin yeniden söylenmeye ve devlete tırmanacak siyasî vasıtalar meydana getirmeye başlamasından dehşete düşüldü. Amerikan Merkezî Haberalma (Casusluk) Teşkilatı olan CİA ile Birleşmiş Milletler, NATO ve AET gibi dış güçlerin, içimizdeki yerli piyonları, figüranları ve işbirlikçileriyle tezgâhladıkları **«acele seçim»** ile de safdışı edemedikleri, bu islâmî hamlenin devlete tırmanışının sona erdirilmesi için İMF (Uluslararası Para Fonu) başta olmak üzere nice yeni beynelmilel dalavereler oynandı, neticeye ulaşılamadı. Anlaşıldı ki, olmayacak şimdi yeniden öcülerle, umacılarla, hortlaklarla korkutma devrini ikame etmek istiyorlar. Halbuki islâmî hareket, Türkiye'deki karşılıklı öldürüşmeye, **İslâm kardeşliği** fikrini yaygınlaştırarak karşı çıkmakta, geri kalmışlığın utandırıcı ve felâketler doğurucu çemberini kırıp, herkesi herkese düşman edici görünmez silâhları yaşayış ve hayatı anlayış farklılıkları halinde devamlı imâl eden **müstemleke** tipi **sanâyileşmeden** mânevî temel olarak milletin inancını esas alan bir hakikî ağır sanâyie geçişin mücâdelesini vermektedir...

Ama işte bu islâmî hamle karşısında, sanki M. Kemal Anadolu'da müslümanlara karşı dış güçlerin bayraktarı imişcesine, onun adına ve lâkin kendisinin reddettiği ileri sürülen kemalizm ideolojisiyle karşı çıkılmak istenmekte, resmî ideolojinin yarım yüzyıllık tasallutu dış desteklerle yeni salvolara hazırlanmaktadır.

Son Cumhuriyet bayramında bunun yeni emârelerini gördük. Ne ibret verici bir tablodur ki, millet, Osmanlı döneminin Mustafa Kemal'in ağzından **«6 asırlık bir mütegallibe çetesi, milletin iktidarına ve idaresine tasallutta bulunan mütecâvizler idâresi»** olarak TRT'den millete tekrar - tekrar haykırılmasının üzerinde yeni bir tasallutun, tecâvüzün ve iktidar gasbının yarım asırlık kanlı mâcerasını seyrediyordu. Hattâ öyle ki, içi geçmiş Cumhuriyet çocukları olan koca - koca prof. ların depreşen şahısperestlikleri **«nesillerin dinî eğitimle saptırılmamaları gerektiği»**nin, ancak bu şekilde **«milliyetçi olunabileceğinin»** canhıraş feryâdlar halinde haykırıldığını gördük.

Bu ne güzel bir **«devr-i dilârâ'y-ı** (gönüller açan) **Cumhuriyet»**tir ki, milletin inançları, iradesi ve devleti, bir avuç Batı kuklası mütegallibenin oyuncağı halinde tekmelenip durmakta.. Millet, bu zilleti devamlı çekecekse daha da beter müstehaklarını bulacak, bir halk yığını, bir sürü halinde, sadece insandan başka yaratıklara yakışan bir şekilde, gösterilen ot arkasından gitmek, resmî ideolojinin tağutlarına perestiş etmekten kurtulamıyacaktır

Biz müslüman bir millet olarak, inancımızın, irademizin sınırları içindeki bir cumhuriyet'e herkesten çok taraftarız ve Osmanlı'nın ve bütün cedlerimizin güzel, iyi ve faydalı olan yaşayış ve idare şekillerine sempati besliyorsak da, bu saltanatçılık hesabına değildir. Böyle bir, davanın müddei değiliz. Günümüzdeki mücadelemiz de **gerçek Cumhuriyet** idealine değil, **göstermelik bir Cumhuriyet** olarak ortaya çıkan **oligarşik** (zümre hakimiyetine dayanan) bir **dikta ve tasalluta** karşıdır. Ve, Türkiye'nin mes'elelerinin halledilmesi için suyun baştan tutulması, ve evveliyetle içtimaî hayatı tanzim eden devlet'in idâre sistemindeki bu kördüğümün çözülmesi gerektiğine inanıyoruz.

Eğer Cumhuriyet öncesindeki saltanat kötü, mütegallibe ve mütecâviz idiyse, Cumhuriyet'ten sonraki dönemin husûsiyeti de aynı hassasiyetle, adâletle ve namuslu bir mantıkla değerlendirilmeli ve, dünkü saltanat mı cumhuriyete daha yakındır; yoksa bugünkü cumhuriyet mi saltanata rahmet okutturacak mevkidedir?

حقایق البیان فی حق جنتمکان سلطان عبدالعزیز خان

Hakaayık-ül Beyan Fî Hakk-ı Cennetmekân Sultan Abdülaziz Han

Sâdeleştiren ve tahşiye eden: YAŞAR KOÇAK

14

Maksadım tarih yazmak olmayıp risâle sahibinin yalan yanlış sözlerini yalanlamak, aynı zamanda Leim Mahmud Paşa'nın nasıl bir kâfir olduğunu halka anlatmaktır. Ayrıca cennetmekân efendimiz hazretlerinin devlet ve milletin hayrından başka birşey istemediğini ispatlamak ve kıyamete kadar onun ismine saygı gösterip rahmetle hatırlanmasını istemekden başka birşey değildir.

Mera derdist ender-dil eğer guyem zebân sûzed
Ve ger pinhân kunem tersem ki magz-i istihvan sûzed
Müneccim-i kevkeb baht-ı mera ez buro birûn kûn
Ki men tali'am tersem ziâhem asman sûzed

(Benim gönlümde öyle bir derd vardır ki; söylesem dil yanar, eğer gizlersem korkarım ki; kemikteki ilik yanar, ey müneccim benim bahtımın yıldızını burçdan çıkar. Çünkü, ben talihi düşkün bir kişiyim korkarım ki; âhımdan gök yanar).

Uzun zaman bu hikmet dolu nağme ile teselli buluyordum. İçimdeki, dertleri anlatmak için böyle bir fırsat bekliyordum. Risâle sahibi bana bu fırsatı verdiği için ona teşekkür ederim.

Şimdi esâs mevzumuza dönelim: Mütercim Rüşdü Paşanın sadârete getirildiğini bildiren hatt-ı hümâyunu ben götürdüm. Aşağıda anlatacağım gibi bir padişah emri taşıyordum.

Şöyleki;

«— Rüşdü Paşâ'ya söyle, Mahmud Paşa hâinliklerini örtbas etmek maksadile güyâ aklınca gösterdiği ihlâskârane muâmelesini ileri götürerek haddini aştı. Beni Cenâb-ı Hakkın azamet-i ilâhiyesinden isti'aze edecek bir hâle getirdi. Rüşdü Paşa âdet olduğu üzere edeb ile huzurama girsin - çıksın, lüzumsuz ve fazla dalkavukluklda bulunmaması» diyerek mütevâzi bir ferman buyurduklarını Rüşdü Paşa'ya tebliğ etdim.

Rüşdü Paşa

«— Aman oğlum, biz padişâhlara yapılacak ihtirâmı Mahmud Paşa'dan mı öğrendik, ben cennetmekân Gâzi Sultan Mahmud Han'ın bendegânındanım.. Hatta Rusya marşallarından biri Beykoz'da maiyyet Sultan Mahmud Han ile görüşmeye geldiğinde Sultan Mecid ve velinîmet efendimiz Sultan Abdülaziz kucakda mareşalin görmesi için götürülmüştü. Mareşal, Abdülmecid Han hazretlerinin elini sıkarak ta'zimde bulundu. Velini'met efendimizi de kucaklayarak, başı hizasma kadar kaldırdı ve mübârek ayaklarından öptü. Bu hareketi ile Mareşal, padişahlarımızın ne kadar mübârek olduğunu hazır zevâta göstermiştir.» dedi.

Rüştü Paşanın bu anlattıklarını efendimize de arzetmiştim.

Sultan Aziz'in hal'ine sebeb olan durumu herhalde vak'anüvisler yazmışlardır. Ben de cennetmekân efendimizin saltanatlarının başlangıcından bu elim vak'aya kadar olan devreyi seksen yedi sayfalık bir risâlede kaleme aldım. Bu risâle, risâle sahibine cevabımın neşrinden sonra Allahın tevfikiyle neşredilecektir. Hâsıl-ı kelâm bu elim vak'aya iyi ve kötüyü birbirinden ayırmakdan âciz kimselerin sebep olduğu mâlumdur. Ayrıca Rusyanın harb ilân etmesi kararlaştırılmıştı. Devlet hazine-i hassa-i şâhânelerinde elli milyon kadar bir para olduğun gunun bunun ağzında dolaşman halka kadar ulaştırıldı. Halkı Sultan Hazretlerinden soğutmak için daha akla gelmiyecek yalan neşriyat yapıldı.

Sultan Aziz'in hükümdarlıktan düşürülmesi müzâkerelerine önce Hüseyin Avni Paşa sonra Sadrâzâm Rüşdü Paşa yalısında başlanmıştı. İttifak edememleri üzerine ikinci derecede hâin olan Rüşdü Paşa daha önce Mahmud Nedim tarafından padişah hazretlerine takdim edilen Zariff (1) imzalı kâğıdı cüzdanından çıkardı. Hakikati saklayarak **«buna ne dersiniz»** gibi kâfirâne bir hitabla beraber kâğıdı ortaya atdı. Okuyanlar haksız yere cennetmekân efendimizin derhal hal'ine ittifak ettiler.

Zaten daha önce kararlaştırmış oldukları maksatlarını ubudiyet hukukunu bilmeyen, nankör, câhil ve cesûr, zamanın şeyhülislâmı hâin Hayrullah yahud Şerrullah'a anlatdılar yalnız anlatılanları nazâr-ı itibara alarak sırf iftiradan ibâret fetvasile padişâh hazretlerinin saltanat hakkı elinden alındı. Cennetmekân efendimiz gördüğü haksız hakaretden çok müteessir oldu. Müsebbiblerine can yakıcı bir ahla kırıldı. Haline sebep olanlar kısa zamanda cezâlarını buldular. Padişâh hazretlerinin bu vakı'adan kırılması Cenâb-ı mâlik ül-melekût dergâhına ulaştı, elim bir inkılâbe sebep oldu.

Hak ve hakikate aykırı risâle sahibinin sırf yalan ve uydurmadan ibaret eserini okudum. Bu eserle tahammülüm son raddesine geldi. Artık baklayı ağzımdan çıkarmanın zamanıydı. Bir kaç gece uykuyu terkederek şu risâleciği yazdım. Hislerimin gâleyana gelmesi ile yapacağım hatalar affedilsin. Lâf olmayıb hakikatden bahseden bu eserin edibâne ve beligâne bir tarzda tekrar neşredilmesini temenni ederim.

(Devamı var)

---

(1) Sultan Aziz devrinde hükümetle mâli muameleler yapan yunanlı sarraf.

Ak Yıldız
KİLİM ve BATTANİYELERİ
AHMET AKYILDIZ
MAĞAZA : Çukurcuma, Tavukçular Cad.
Beyoğlu Ticaret Han No. 7 İSTANBUL
Tel : 44 44 25

• TESBİT

Sadık Özarslan

«Ben de müslümanım!..»

Şuram muhakkak ki Müslümanlık hiç kimsenin inhisârında değildir. İnhisar kabûl etmez İslâmiyet.. O, bütün cihâna, cihân insanlığını kurtarmak için gönderilmiştir. Ama ne yazık ki biz, şu satırlarla gayri müslümleri hedef almamaktayız.. Müslümanlar üzerinde durmakta ve onları ikaz etmekteyiz. Elbet bâzılarını..

Konuşuyoruz bir kısım insanlarla.. Gençlerle, orta yaşlı ve ihtiyarlarla konuşuyoruz. Sohbetlerimiz, umûmiyetle İslâmiyet ve Müslümanlık üzerine, İslâm'ın şart ve icâbâtından bahsederken, Müslümanın nasıl olması gerektiği noktasına geliyoruz.. Ve sayıyoruz Müslümanın vasıflarını. Muhatabımız hemen alınıyor ve :

«— Elhamdülillâh ben de Müslümanım kardeşim!.» diyerek derhâl ileriye atılıyor. Hoş, güzel zaten biz de aksini iddia etmiyoruz. Lâkin nasılız? Nasıl bir Müslümanız? Derecemizi tesbit bakımından, yerimizin ve idrâkimizin derecesinin anlaşılması cihetinden konuşmalara devam ediyoruz. Devam ediyoruz ki; herkes hele:

«— Ben de müslümanım!.. Bundan şübhemiz mi var?» diyen her ferd, şuur derecesini veya, şuursuzluk derecesini iyice anlaşın!

Ve suâlli — cevabh şekilde konuşmalar:

«— Müslümanlık, bazı vazifeler ister. Müslüman; mükellefiyet ve mes'uliyetlerle yüklüdür. Siz, İslâmî vazifelerinizi yapıyor musunuz? Meselâ; vaktinde beş kerre Namaz kılıyor musunuz? Ramazan Ayında bir ay Oruc tutuyor musunuz? Başta «îmân esaslarına» aynen uyuyor musunuz? Sıddıklar gibi inanıp îmân ediyor musunuz? Amel-i sâlih işliyor musunuz? İyiliği emredip kötülüğü nehyediyor musunuz?

«— Bunların hepsini yapamıyorum.. Evet, inanıyorum. Kalbim tertemiz.. Zaten asıl olan da bu: Kalb temizliği. Sizin saydıklarınızı yapamıyor; fırsat buldukça kumârhâneye, meyhâneye ve daha bilmem ne hâneye de gidiyorum amma kendi paramla gidiyorum.. Kimseye bir zararım olmuyor. Sonra biz; Namaz kılanlardan nicelerini biliyoruz ki; onlar her kötülüğü irtikâb ediyorlar. Canım, İslâm, sadece Namazla - niyazla mı kaim? Bakın şunu da söyleyeyim: Ben, öyle dış tesettüre falan da pek ehemmiyet vermem hani... İnsanın kalbi örtülü olsun kâfi. Nedir o öcüler gibi dolaşmak? Şunu da bildireyim: Ben, öyle suya-sabuna dokunmam. Boş ver!»

«— Pekiyi amma söyledikleriniz acaba kulakların duyuyor mu? Hem inandığını söylüyorsun: «Ben de Müslümanım!..» diyorsun.. ve hem de kendi kendini tekzib ediyorsun? İnanan insan, îmânının icâbâtını harfiyyen yerine getirir.. İmânın altı şartını şekk-şübhesiz kabûl ettiği gibi, İslâmın beş şartını da kat'iyyen ihmâl ve inkâr etmez, edemez. Bu, nasıl bir Müslümanlık anlayışı ki; hem Müslümanım, diyorsun, hem de O'nun mükellefiyet ve mes'uliyetlerinden kaçıyorsun? Sonra kalb temizliği, kalb temizliğini de gerektirir. Temiz insanın, sineklerin dolaştığı pis yerlerde işi ne?. Tesettür, Allah'ın emridir. Örtülü kalb, örtülü kalb ister. Demek senin hastalığın kalbde.. Kendi kendini aldatıyor ve avutuyorsun. Dinle kardeşim.. Hacı-hoca da kötülük yapabilir. Onlar da insandır. Mühim olan; senin kötülük yapmaman; İslâmca yaşayarak etrafına örnek olman ve İslâmca ölmendir. Vazifelerini yapacak ibâdetlerinin rûhuna uygun yaşayacaksın ki; bir gün memâtın da hayatın gibi güzel olsun.. Müslümanım, diyenin Müslümanca yaşaması gerekir.»

"Rehine" muamelesi yapılıyor

Batı Trakya İslâm Cemaati feryâd ediyor

Batı Trakya'da neşrolunan haftalık «Azınlık Postası» Gazetesi, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu azalarına hitaben yayınladığı bir açık mektupta, Batı Trakya'daki Müslüman Türklerin ne denli bir baskı altında tutulduklarını ve göçe icbar edildiklerini teferruatı madde madde sıralayarak, dile getirmişdir. Açık mektup 1972 yılında, «Batı Trakya Türklerine baskı yapılıyor» şeklinde bir yazı yazdığı ve bunu delillerle ortaya koyduğu halde, 3.5 yıl hapse mahkûm edilen tanınmış Batı Trakyalı gazeteci Selahattin Galip tarafından kaleme alınmıştır.

Uzun açık mektupta, şunlar belirtilmektedir:

«— 600 yıldan beri Müslüman Türk toplumu olarak Batı Trakya'daki bu topraklarda yaşıyoruz. 1923 Lozan Barış Anlaşması ile Yunanistan'ın himayesine bırakıldık. Anlaşmanın açık hükümleri ile Yunan vatandaşlarının sahip olduğu hakların yanı sıra din - soygelenek ve göreneklerimize de sahip olmak ve sürdürmek hakkına sahibiz.

Toplumumuz bu hükümler çerçevesinde uyruğu bulunduğumuz ülkenin yasalarına saygı ile bağlı olmak, huzur ve güven duygusu ile yaşamaktan öte hiç bir istekte bulunmamıştır.»

Açık mektubun bundan sonraki bölümünde 18. maddede Müslüman Türklere tatbik olunan zulüm teferruatı ile sıralanmaktadır. Bunlardan bazıları şöyle:

- «Batı Trakyalı Müslüman Türk çoluk çocuğunu barındıracak ev yaptıramaz. Oturduğu evi bile tamir ettiremez. Bunun iznini alamaz. Tarla, ev, dükkân satın alabilmesine imkân yoktur.»
- «Batı Trakya Türkleri, kendilerine ait mülkü bir başka soydaşına hatta, öz oğluna satamaz. Alıcı Hıristiyan Yunan olursa iş değişir. Alım satım süratle tamamlanır.»
- «Batı Trakyalı Türkler, her yolla, göçe zorlanırlar.. Tahrik edilen Hıristiyan unsurlar Müslüman mezarlarına, camilere ve okullara saldırır.

AP-CHP koalisyonu İç ve dış tahrikler için baskıyı arttırdı

AP ve CHP'de iç kavga şiddetleniyor!

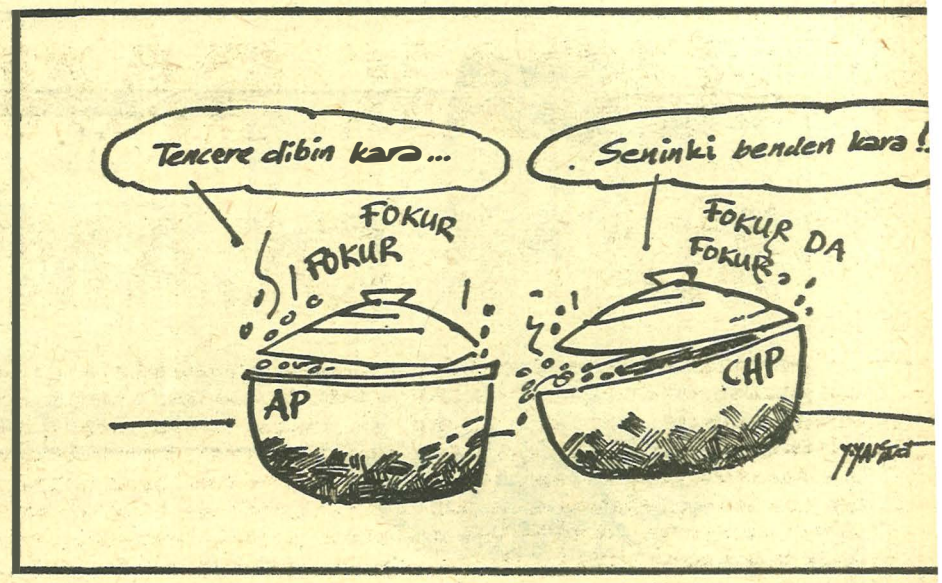

Ne AP, CHP'den ve ne de CHP, AP'den geri kalıyor: taraflar bünyelerindeki «çıbanbaşları»nın mahalli seçimler arafesinde huzursuzluk çıkarmalarından ciddî surette rahatsız bulunuyor. AP, 1969 sonrası Demokratik Parti hareketinin yeni bir benzeri ile karşıkarşıya.. Bu defa parti içinde direnişe geçenler marûf tabiriyle «Eski demokratlar». Bilhassa koalisyonun bozulmasını ve bir CHP - AP ortaklığının kurulmasını isteyen mihraklar ısrarla bu tâbiri kullanarak «Eski demokratlar»dan. Süleyman Bey'i köşeye sıkıştımak istiyorlar.

AP'deki iç huzursuzluğun bu sebepledir ki, bir dış zorlama olduğu muhakkak. Ne var ki, ne kadar dıştan zorlama olursa olsun bazı eski demokratların da AP'de huzursuzluk çıkarmak için pek teşne oldukları da gözden kaçmıyor. Eski demokratlar diye isimlendirilenlerin aslında Demirel'i müşkil vaziyete sokacak bir güçleri kuvvetleri yok. Bunu kendileri de pek iyi biliyorlar. Demirel de vaziyeti gayet ustalıkla idare ediyor. Eski demokratların kalkıp AP gruplarında ileri geri lâflar etmesinden sureti kat'iyede ürküntü duymuyor. Hattâ buna bilhassa müsaade ettiği, iddiaları bile var. Demirel'in hesabı böylece ortağı MSP'ye «gözdağı vermek» şeklinde izah olunuyor. Demirel gûya MSP'ye karşı «Bak, artık gurubuma hakim olamıyorum, ben ne istersem onu yapmalısın, aksi takdirde ortaklığı bozar, gider CHP ile hükûmet kurarım...» demek istiyor. Ama bu gözdağına MSP'liler papuç bırakmıyor. Zira, Demirel'in böyle bir cür'eti irtikâb edebileceğine ihtimal vermiyorlar. Nitekim, AP'nin nevzuhur naşir-i efkârı bir gazeteci, gözdağının akibetini gazetesinde şu sualle gösteriverdi : «Ya CHP - AP koalisyonu yürümez ve sadre şifa bir iş yapılmazsa, ondan sonra hangi hükûmet şekli düşünülebilir. Bütün kapılar kapanmış olmaz mı?..»

İşte bu suali de Demirel gayet iyi cevaplandırmış olacak ki, eski demokratları ileri sürerek yaptığı «blöf»e kendisi de inanmıyor. Ama bunların ağzından MSP'ye hitaben esip yağmayı da ihmâl etmiyor. Kendi susuyor, onları bağırtıyor.

CHP'ye gelince...

Ecevit, topladığı «Küçük Kurultay»dan vaziyeti kurtararak çıkmasına rağmen, mahalli seçimlerin yaklaşmasıyla birlikte yeniden «Genel Merkezciler» le «Muhalifler» arasındaki kavganın başlamasından son derece rahatsız. Ankara, Istanbul ve İzmir'de Belediye başkan namzetleri birbirlerini karalamaktan halka «vaad kesesinin» dahi ağzını açamaz oldular. İstanbul'da İsvan, şimdiki CHP teşkilât başkanı Aytekin Kotil'le çekişirken, Ankara'da üç namzet birbirlerine kükreyip duruyor. Tabii namzetlerin ardında mevzilenen parti içi gruplar da ellerinden geleni ardlarına koymıyorlar. Hattâ bu kavgaya solcu köşeyazarları dahi iştirak ediyor. Bunlardan bir hafta içinde aynen şunları yazdı:

«CHP'yi gündem dışı bırakmak da artık olanaksızdır. Çünkü partinin içindeki rahatsızlık gün geçtikçe yoğunlaşıyor. Bu partinin yönetimini üstlenen Genel Merkez, hastalığın kaynağıdır. Geçenlerde Genel Merkez'in önderi Ali Topuz, bir güneydoğu ilimizde kendi diliyle bu hastalığı saptadı; ve dedi ki:

— Partide Genel Merkeze ters düşenler tasfiye edilirler; milletvekili olamazlar.

Bir partide genel merkeze ters düşenler il başkanı, ilçe başkanı, belediye başkanı, milletvekili, senatör olamazlarsa o parti de iflâh olmaz. Ne denli güçlü görünürse de o örgüt hastadır.

Eğer bu Genel Merkez elindeki yetkileri ve altındaki koltukları kaçırmamak için haksız işlemler yapıyorsa; eğer bu Genel Merkez parti örgütünü kendine göre asıp kesip buduyorsa; demokrasiye değil, kendi öz çıkarlarına dönük demektir.»

(İlhan Selçuk, Cumhuriyet, 28.10.1977)

İşte böyle; CHP, AP'den hiç geri kalmıyor. Hattâ, «asıp-kesmek, budamak, öz çıkarlara dönmek» faslından AP'yi geride bile bırakdığı anlaşılıyor.

Komünistl Müslüman gençliğe saldırıyor

Hafta içerisinde komi vüx ve tedhiş hadiseler İslâmcı gençliğe çevrilirk bul'daki baskınlarda bir mak üzere değişik semt 7 müslüman genç yarala rada İzmir Emniyet teşk malı bir faaliyet gösteriy THKP-C rümuzunu taşıy nist hüceresinin bazı ele ele geçiriyordu. İzmir v daki takiblerde ayrıca te münistlerden pek çoğu veriyordu.

CHP mezarlık şübesi

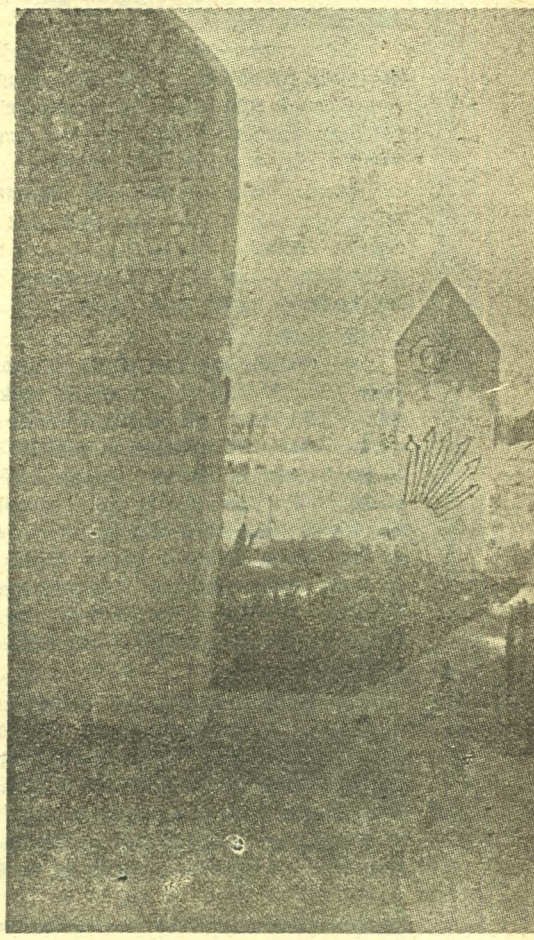

İşte particilik hastalığının insanları ne ha lere soktuğunun en bariz delillerinden bi Bir vatandaşın partizan tavrını mezar taşına k dar götüreceği kimin aklına gelirdi?. Ama bak nız dünyada neler oluyor: İznik'te bir mezarlı ta çekilen bu fotoğrafta gayet sıkı bir Halk Pa tili'nin kabri görülüyor. Adam öylesine halkçı mış ki, (sağlığında ne faydasını gördüyse) öldü ten sonra bile mezar taşına «Altıok»u kazıttı madan edememiş. Artık, altıokun ahirette kend sine ne kazandıracağı Allah'a malûm..

«UÇAK SANÂYİNE KİMSE MÂNİ OLAMAYACAKTIR!..»

1974 yılından beri temelleri atılırken «hayâli» iddiaları ile karalanmak istenen fabrikalar birer ikişer hizmete girerken, Erbakan'ın dediği gibi «Mahcub düşenler», şimdi de uçak sanayiinin kurulmasını baltalamaya, geciktirmeye çalışıyorlar. Kendilerinden en hafif tâbirle ancak «müfteri» diye bahsolunabilecek kimseler, uçak sanâyiinin kurulmasını baltalayabilmek ve Türkiye'yi kendi silâhını kendisi yapan bir ülke vaziyetine gelmekten geri bıraktırabilmek için Ankara'yı «rüşvet»ten, «ihtilâl»e kadar değişen bir dedikodu bataklığına soktular.

Bu gayretlere mukabil, hükümetin MSP kanadı, uçak sanâyiinin mutlak sûrette gerçekleştirileceğini «buna mâni olmaya kimsenin gücünün yetmeyeceğini» kesin bir dille açıkladı.

Bilindiği gibi Türkiye'nin uçak sanâyiini kurarak kendi uçağını kendisinin yapması projesi, MSP tarafından başlatılan «Ağır Sanâyi Hamlesi»nin yanı sıra ve ona paralel olarak gerçekleştirilmek istenen «Harb Sanâyii»nin bir parçasını teşkil ediyor. Harb sanâyii, uçak yapımından başka, tank fabrikalarını, radar tesislerini ve telekomünikasyon sanâyiini de ihtiva ediyor. Uçak sanâyii bu hamlenin ilk adımı olarak telâkki ediliyor. Hatırlanacağı üzere uçak sanâyiinin değişik vilâyetlerimizde birbirine bağlı fabrikalar halinde gerçekleştirileceği ve bunun ilk hamlesini de 29 Ekim'de Konya'da temeli atılacak olan fabrikaların teşkil edeceği bizzat Prof. Necmeddin Erbakan tarafından ilân edilmişti.

Ne var ki, geçtiğimiz 29 Ekim'de bu gerçekleşemedi ve fabrikanın kuruluşu ile alâkalı olarak İtalya ile yapılacak olan lisans anlaşması son anda tehir olundu. Uçak Sanâyiini kurmakla vazifeli TUSAŞ (Türkiye Uçak Sanâyii Anonim Şirketi) tarafından yapılan açıklamada, imza merâsiminin tehirinin «imâli tasarlanan uçak tipinin tesbitinden» ileri geldiği belirtilmesine rağmen, dedikodu mihrakına bağlı müfteriler, bunun «Genelkurmay'la TUSAŞ dolayısıyla MSP arasındaki ihtilâftan doğduğunu» yaymaktan geri kalmıyordu. Gûya, İtalya ile lisans anlaşmasını MSP, buna mukabil Genelkurmay ise İngilizlerle anlaşma yapılmasını istiyordu. Hatta «TUSAŞ'ın İtalyanlardan 50 milyon lira rüşvet aldığı» dedikodusu malûm zihniyetli basının manşetlerine geçiriliyordu.

Bununla da kalınmıyor, «uçak tipi üzerindeki anlaşmazlığın AP - MSP ihtilâfı haline geldiği, Erbakanla Demirel'in birbirlerini hükûmeti bozmakla tehdit ettikleri» yazılıp çiziliyor ve «Ankara'da ihtilâl söylentilerinin artığı» fısıldanıyordu.

Halbuki, mes'ele aynı günlerde gerek Sanâyi Vekili ve gerekse bizzat Erbakan tarafından bütün çıplaklığı ile ortaya konuyor ve uçak sanâyiinin asla geciktirilemeyeceği ifade ediliyordu. Erbakan Adana'da yaptığı basın toplantısında «Türkiye'nin sanâyileşme hamlesinin iç ve dış düşmanlar tarafından baltalanmak istendiğine» işaret ederken, aynı gün Sanâyi Vekili Oğuzhan Asiltürk, «Benim vazifem uçak sanayiini kurmaktır. Buna mâni olmaya kimsenin gücü yetmeyecektir.» diyordu. Asiltürk hadiseyi aydınlığa kavuşturan ve fesad mihraklarının oyunlarını akamete uğratan konuşmasında şöyle diyordu:

«Maliye ve Savunma Bakanlarıyla bir toplantı yapıldı. Daha sonra benden imza töreninin yetkili kurullarca tekrar incelenerek görüşülmesi için bir - iki hafta geciktirilmesini istediler. Ben de kabul ettim. Bu ilânihâye böyle ertelenecek değildir. Daha iyi yapalım derken iyiyi bozmayalım.

Milli Savunma ve diğer ilgili kuruluşlar yaptıkları inceleme ve etüdlerde MB 5 uçağının Türkiye şartları için en iyi uçak olduğunu bize belirtmişlerdi. Biz de bu uçağı ne olursa olsun yapacağız. Benim vazifem uçak sanayiini kurmaktır. Buna mâni olacak hiçbir kuvvet göremiyorum. Milli Savunma Bakanlığının talep ettiği jet tekâmül - eğitim yakın destek uçağının imalâtı ile ilgili lisans anlaşmasıyla ilgili programda hiçbir aksama olmayacaktır. Türk ordusunun hizmetine tahsis edilecek uçakların 29 Ekim 1979'da behemahal ordumuzun hizmetine verilecektir bir - iki haftalık inceleme çalışmaları sonucunda yurdumuzun ilk uçağını yapmak yolunda kati adım atılacaktır.»

Erbakan: «Yalancılar mahcup oluyor!..»

İhniyeti malûm sermayenin ve mason mihrakların sözcüsü olan gazete, Afyon Şeker Fabrikası'nın hizmete girmesinin arefesinde yaptığı neşriyatta, «Başka fabrikalardan şeker getirtildiğini» ileri sürerek fabrikanın bitmeden açılmak istendiğini iddia ediyordu ama, Erbakan'la birlikte açılış merasiminde hazır bulunanlar bu haberin maksatlı bir yalan olduğunu yerinde tesbit ediyorlardı. Afyon Şeker Fabrikası 1974 yılında yine Erbakan tarafından temeli atılmış ve şimdi de hizmete giriyordu. Gerçi Türkiye'nin 18. Şeker Fabrikası oluyordu bu fabrika ama, diğer şeker fabrikalarından ayrı olarak Afyon'da artık sadece şeker istihsali değil aynı zamanda «Şeker fabrikası kuran makinalar» da imâl edilebilecekti.

Aynı gün MSP lideri yine Afyonda ikinci bir fabrikayı hizmete soktu. Bu da 1 milyar 865 milyon liraya mâl olmuştu. Dev bir fabrikaydı ve kâğıt imâl edecekti.

Artık birer birer meyvasını verme devresine girmiş olan sanayi hamlesinin toplam maliyeti 4 milyar liraya yaklaşan bu iki fabrikasını malûm gazete ve onun paralelinde olanlar ısrarla millete duyurmaktan kaçıyorlardı. Ama gerçekler daha uzun müddet saklanamazdı ki.. Nitekim Erbakan Afyon'da açılış merasimlerinde şu cümleleri üzerine basa basa tekrarladı:

«Bu fabrikaların temellerini attığımızda hayalî olduğunu, plânda programda olmadığını, para - pul yetişmeyeceğini söylüyorlardı. İşte temelini attığımız iki fabrika bugün milletin hizmetine giriyor. Şimdi bu yalanların sahibleri mahcub olmuşlardır. Buralarda çalışacak olan binlerce işçimiz alın teri hakkını alacaktır. Onlar bu fabrikaların hizmetlerinin kıymetini bilmeseler, bilmek istemeseler, görmezlikten gelseler de milletimiz takdir etmektedir.»

Yolculuk telaşı başladı

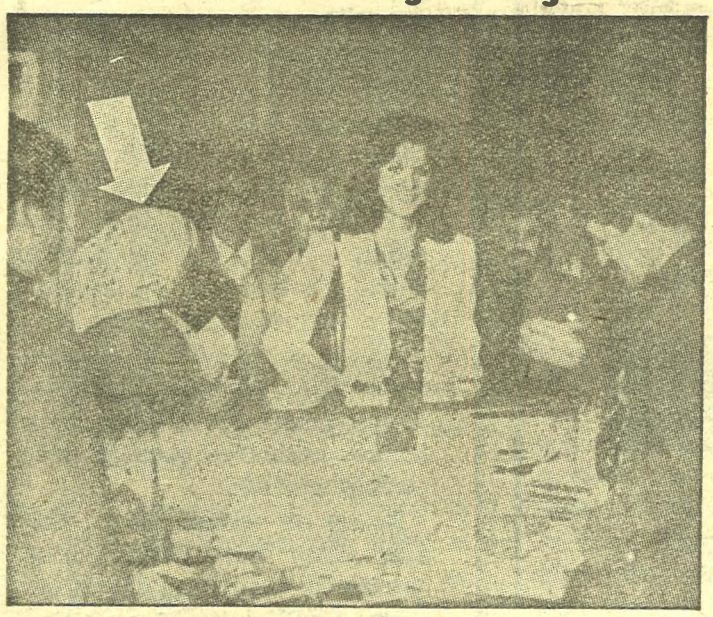

Türkiye'yi Londra'da 17 kasımda yapılacak Dünya Güzellik Yarışması'nda temsil edecek olan Kamer Bulutöte, İngiliz başkentine hareket etmek için tüm hazırlıklarını tamamlamış ve İzmir Emniyet Müdürlüğü'nden pasaportunu da almıştır. İzmir Emniyet Müdürlüğü'ne gidişinde, buradaki pasaport görevlilerinden büyük ilgi gören güzeli ilgililer kutlarken, Londra'dada başarılar dilemişlerdir. Kamer, şu sırada "Her şeyini tamamlayıp, hiç bir eksiği olmadan" Londra'ya hareket edebilmenin telâşı içindedir.

Neymiş tekrar edelim mi?. Sebil'de bu satırların yer alması bir talihsizliktir ama, az sonra bir mü'min ene'nın marûz kaldığı talihsizliği izâh ettiğimizde bunun bizim hesabımıza ne kadar ehemmiyetsiz olduğunu tesbit edeceksiniz. Güzellik yarışmaları tertib etmekle nam salmış dönme hakimiyetindeki bir gazetede yer alan şu yukarıdaki haber, 17 Kasım'da Londra'ya gidip bazı kimselerin önünde soyunup onlara güzelliğini tescil ettirmeye çalışacak olan «Türkiyeli Güzellik Kraliçesi»ne ait. Gazete bu kızı bizzat seçip kefere diyarında bir kera daha soyunup dökünüp onlar tarafından da seçilsin diye gönderdiği için, yatıp kalkması, durup yürümesi, yeyip içmesi ile yakından alâkadar oluyordu. Bu sebeple de Emniyette pasaportunu alışında, o mazlum müslümanlara gelince köşe bucak kaçan dövizleri cebine yerleştirirken bizzat bulunmuş ve haberini de okuyucularına duyurmaktaydı.

Ama gelin siz şu talihsiz manzaraya bakın ki, Emniyette pasaport alınırken çekilen fotoğrafta, bazılarının halâ «Yüzde 99'u müslüman» diye bas bas bağırdığı Türkiye'nin içinde bulunduğu dehşet verici tenakuzu da tesbit edilmişti. Gerçekten, fotoğrafta dişlerini göstererek gülen kadın, Avrupa'ya soyunup güzelliğini ilân etmeye giden biriydi ama, hemen yanı başında polislerin eline verdiği pasaportla meşgûl fotoğrafçılardan habersiz kendi halindeki kadın ise, hac farizesini yerine getirmek üzere Mukaddes Topraklara gidecek olan müslüman bir Türk anasıydı.

Evet, biri müslüman Türk anası diğeri ise güzelliğine şahit aramak için Avrupa'ya uçacak bir Türk kızı..

Aynı anda ikisi yanyana.. Bu tablonun mânâsını izaha lüzum var mı?

Müslüman Somali Türkiye'den yardım bekliyor...

Hrıstiyan Habeş (Etopya) Ordusu'na gizliden gizliye silâh yardımı yaptığı ileri sürülen Türkiye'den bu defa müslüman ve Etopya ile harb halinde bulunan Somali'nin silâh yardımı istediği öğrenildi. Eritreli müslümanları katletmek için Türkiye'den silâh yardımı gördüğü ileri sürülen Etopya, bilindiği gibi kuzeyde Eritre güneyde de Somali müslümanları ile harb halinde bulunmaktadır.. Somali'nin silâh yardımı talebine Türkiye'nin ne cevab verdiği henüz öğrenilemedi.

SEBİL'imizin «kuluçlaşan kalemler»inden birinin sâhibi olan değerli dâva arkadaşımız ve cephemizin medâr-ı iftihâr genç mütefekkirlerimizden MUSTAFA YAZGAN kardeşimiz mukaddes hac farîzasını ifâ etmek maksadıyla mübârek bir sefere çıkmış bulunmaktadır. Yunus Emre Merhum'un

«Bir mübârek sefer olsa da gitsem»
«Medîne yolunda kumlara batsam»

beytiyle ifâde eylediği mânevî hazzı tatmaya teşebbüs etmiş bulunan kardeşimize, yol selâmeti diler ve şimdiden, Mâ edeceği ibâdetin inşallah mergub ve makbul olması niyâzını bârigâh-ı ulûhiyete arzederken, sevgili okuyucularımızın onun iman, vecd ve heyecânlarının şâşaalı bir meşheri olan yazılarından bir müddet mahrum kalacaklarını duyururuz.

SEBİL

KIZILIRMAK HOLDİNG
sizlere FABRİKA YAPAN
FABRİKA KURUYOR

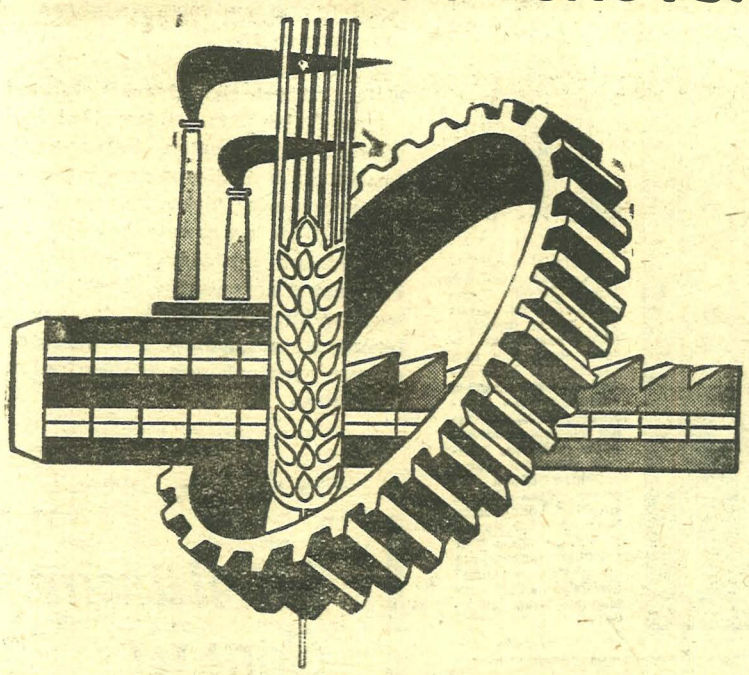

ORTAK OLUNUZ!..

ORTAĞIN
Adı ve soyadı : .....
Baba Adı : .....
Doğum Yeri ve Tarihi : .....
Alacağı Hisse Adedi (1 Hisse 1000 TL.) .....
Adresi : .....
.....

FAZLA BİLGİ İÇİN MÜRACAAT : Kızılırmak Holding A.Ş. ÇORUM
ÖDEMELER (Türkiye'dekiler) İÇİN : Vakıflar Bankası Çorum Şûbesindeki 60-15001 numaralı döviz hesâbı 00-19 numaralı mevduat hesâbı
ALMANYA İÇİN MÜRACAAT : 5 Köln 60
Flora Str. 33-35

ortadoğu/dan

SAİD ŞAMİL

FİLİSTİN DÂVÂSI ve YAHUDİLER

Şimdi Glop Paşa, bu kütlenin tekrar kutsal sâhalara yayılmaları için gereken tertibatı alıyordu. Bu düpedüz İslâm Âlemine karşı tertip edilmiş bir cinâyetti. Bu cinâyetin ne gizlenecek, ne de ta'lil edilecek tarafı yoktu. Bu hâl, lejyon kumandanlarından Abdullah El - Tel'in dinî ve millî gururunu zedeledi. Kumandasındaki kuvvetleri alarak eski Kudüs şehrini müdâfaaya çalışan bedbahd Filistinliler'in safına geçti. Bu vatanperver subay bu cür'etli hareketiyle o zaman için tarihî Kudüs şehrini ve o şehrin gerisinde kalan diğer mukaddes emâkin'in Yahudilerin eline geçmesine mâni olduğu görüldü. Arap Kuvvetleri Kurmay Başkanı Glob Paşa, lejyonun diğer kollarına bu isyanı yaydırmamak için suratına indirilen bu şamarı, İngiliz milletine has bir soğukkanlılıkla hazmetmesini bildi. Fakat bu arada Kudüs'ün gerilerine kadar sokulmasını beceren Mısır kuvvetlerine karşı Yahudilere harekatta bulunma serbestisini vermek sûretiyle, Arap savaşçı gücünü bir daha kepaze etmekten kendini alamadığı görüldü.

Sebep ne olursa olsun, Ürdün Kralı Şerif Abdullah'ın emrine ve Glop Paşa'nın ta'biyesine tevdî olunan Arap kıt'alarının büyük bir kısmı öz topraklarına doğru alabildiklerine ric'at ederken Mısırlı müfrezelerin hâlâ yavaş yavaş da olsa, Kudüs'e doğru ilerleme çabası her tarafı alâkalandırıyordu. Müftü Emin el- Hüseynî'nin himmetiyle Filistin Millî Meclisi tarafından seçilen resmî Filistin Hükûmeti âzâları, tam bu sırada mefkûç bir durumda Kudüs'te bulunuyorlardı. Acaba Mısır Hükûmeti Gazze'de Müftü'ye karşı irtikâb ettiği fâhiş hatanın, geç de olsa, acısını duymuş ve onun kurdurduğu hükûmetle işbirliği yapmak sûretiyle bu günahın kefaretini mi ödemek istiyordu. Bu husus İngilizler kadar Şerif Abdullah'ı da telâşlandırmaktaydı. Bunun için Glop Paşa tarafından Yahudi muhâriblerine Mısır kıt'alarına saldırabilmeleri hususunda gereken bütün serbesti veriliyordu.

Durup dururken yapılan bu bahşayiş, yahudilerin de işine geliyordu. Kudüs'ün eski muhkem surları önünde boğuşarak yok yere Filistinlilere tekrar direnme kudreti kazandırmaktansa, Mısırlılara saldırıp, uğrunda Birleşmiş Milletler arabulucusu Kont Bernadot'u öldürmelerine sâik olan Nakab mıntıkasına Akabe'ye kadar sahib çıkmak, elbette ki onlar için daha geçerliydi. Çünkü bu sûretle hem ısrarla üzerinde durdukları ölü denizin nihâyetsiz serveti istiglâl edilecek, hem de Kızıldeniz yoluyla Afrika ile Asya'nın deniz ticaretine, Süleyman Peygamber devrinde olduğu gibi, kol atılmış olacaktı.

Arap ricâlinin derbederliğine karşı her zaman için adımlarını hesaplı ve kitaplı atan siyon şefleri derhal mevcudlarını toplıyarak Mısır kuvvetlerine karşı saldırıya geçtiler. Bu saldırı neticesi Mısırlılar Gazze'ye doğru hızla ric'ata başladılar. Bu kovalama önde Mısırlılar arkada Yahudiler Faluca denilen yere kadar gelip durdu.Faluca Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı subaylar kumandasında savaşan Filistin ve alayları İngiliz fırkalarını darmadağın ettikleri Gazze sâhil şehrinden uzak değildi. Buraya sığınan Mısırlı askerin sayısı beşbin'e yakındı. Bunlar, ta'lim ve teslih bakımından muhakkak ki, Yahudilerden üstün idiler.

Yahudilerin bu taarruzu ne kadarlık bir kadro ile başlattıklarını bilmiyorum. Ancak Felluca'daki ablukayı 400 neferle yahudilerin idâme ettirmeleri, arapların savaşçılık kabiliyetine indirilmiş ağır bir darbedir. Savaş an'anesine aykırı olan bu dengesizlik, Mısır ordusunun ikinci kurucusu olan Aziz Paşa'nın ağzından bu dilşiken itirafı, öz kulağımla bizzat dinlememiş olsaydım dünyada inanmazdım.

(Devam edecek)

Yakın tarihimizde

Meçhûl kahramanlar

Trabzon Meb'usu Şehid-i Muazzez ALİ ŞÜKRÜ BEY

«Müddei târih ve vatandır!..»
Ali Şükrü Bey

Halkı bağırttılar:

Katili isteriz katili hükûmetten isteriz!..,,

Kadir Mısıroğlu

40

«Bu zatın ilk yaptığı işi, memlekette uyuyan muhâlif fikirlileri uyandırıp kuvvetlendirmek olmuştur. Ötedenberi, hatta kalûbelâdanberi muhâlif olan bir gazeteye, Belediye vasıtasıyla yardım ettiriyor. Bu gazete sahiplerinin, Erzurum Kongresi esnasında Mustafa Kemal Paşa ile Rauf Bey aleyhinde yazmış olduğu yazıyı, ister misiniz, size göstereyim mi? Yanımdadır.

Böyle adamları himâye edip diriltmek neden? Maksad Müdâfaa-i Hukuk Cemiyeti'ne hücum ve taarruz değil mi? Bu zatın bu gibi manâsız hareketleri saymakla bitmez.

Şimdi, müsaade ederseniz yalnız hâtime olarak, bütün bu menfî hareketleri takip ile önlemeğe çalıştığım için hedef olduğum sinsi taarruzlardan birini gözleriniz önüne sererek, sözlerimi bitireceğim. Bu, aynı zamanda memleketin cennet gibi bir köşesinin nasıl idâre edildiği hakkında ufacık bir misal teşkil eder: Bugün Matbuat Umum Müdürü olan Ağaoğlu Ahmed Bey Kars ve Erzurum yolu ile Trabzon'a geldiği zaman Müdâfaa-i Hukuk Cemiyeti'nde bana:

« — Ali Şükrü Bey, sen Enver Paşa'ya mektup yazmışsın!» demişti. Kulaklarıma inanamadım, şaşırdım ve bunun kendisine nereden çıktığını, aslı olmayan bu işi kimden işittiğini sordum. Dedi ki: «Kâzım Karabekir Paşa Hazretleri'ne, buradan Trabzon'a çekilmiş resmî bir şifre... Paşa bana verdi, okudum. Buna göre, sen Enver Paşa'ya demişsin ki, «Bu işin ehli sensin! Ergeç yine sen geleceksin. Mustafa Kemal Paşa Hazretleri de bunun böyle olacağını itiraf ediyor. Fakat şimdi zamanı değildir. Binâenaleyh huduttan uzaklaşmanızı rica ederim.» Ben mi böyle demişim, hatta Enver Paşa'ya mektup yazmışım? Hayret!.. Nasıl da uydurmuşlar. Dikkat buyurun, bu jurnalı Trabzon'dan veriyorlar, veren de bir resmî makam! Anladınız tabii!. Ahmed Bey'e dedim ki; Ben şimdiye kadar Enver Paşa ile görüşmüş değilim. Fakat hakikaten huduttan uzaklaşması taraftarıyım. Kat'iyyen bu taraflara sokulmasına muârızım. Bu sebeple eğer onu huduttan uzaklaştırmak için böyle pöhpöhleyip, koltuk vererek ikaz etmek lüzumunu duymuş olsaydım, böyle bir mektuba tereddüd etmeden imzamı atardım. Amma, ne böyle bir mektupdan haberim var, ne de böyle bir imza atmışım!.. Hatta ne de Enver Paşa'ya bir şey yazmayı düşünmüşüm...

Görüyorsunuz efendiler!.. Hem sâde bu kadar da değil, hakkımda çekilen telgraflar, bundan ibâret değildir: «Altmış kişilik bir ziyâfette bendeniz, diğer bir meb'us arkadaşıma, Mustafa Kemal Paşa Hazretleri aleyhinde sözler söylemişim.» Telgraflardan biri de, işte böyle diyor, bu haberi veriyormuş...

Evet, efendiler. Böyle bir ziyâfet oldu Rusya'dan misafir gelen General Fronze'nin şerefine verilen bir ziyâfette Vâli, Kumandan gibi bir çok şahsiyetler arasında ben de vardım. Başka meb'us arkadaşlar da vardı. Tabiî konuşuldu... Amma, Mustafa Kemâl Paşa Hazretleri aleyhinde tek kelime sarfedilmiş değildir. Rica ederim, böyle aleyhte konuşmak isteseydim, yabancıların bulunduğu bir ziyâfette mi konuşurdum? Orası, bunun yeri mi? Bunu idrak etmiyecek kadar kafasız mıyım?

İşte, böyle uyduruyorlar, böyle telgraflar çekiyorlar ve hep aynı kaynaktan çıkıyor bu iftiralar, bu yalanlar... Daha açık söyleyim, yani şu T.P.H!.. Ve işte bu memleket, böyle idâre ediliyor... Bugünlük söyliyeceklerim bundan ibârettir.»[111]

Ali Şükrü Bey'in bu heyecanlı konuşması Trabzon'daki siyâsî ihtilâfların vüs'at ve derecesini pek güzel aksettirmekteydi. Ancak, ne yazık ki; evvelce bahsedilmiş olduğu üzere mahallinde tetkikat yapmak üzere gönderilen Mirliva Ali Said Paşa riyâsetindeki tahkik hey'etinin çalışmaları da ihtilâfları yatıştıramamıştı.

Bu konuşmanın üzerinden iki ay kadar bir müdet geçmişti ki, mahallî fırka kumandanı Sâmi Sâbit Karaman (Paşa) ile ihtilâfa düşen ve tahkik hey'etinin baskılarına tahammül edemeyerek istifa eden Trabzon Müdafaa-i Hukuk Hey'eti'nin bir nev'i müşâviri durumunda olup Limandan gelip geçen mallardan onlar nâmına bir rusûm alan kayıkçılar Kâhyası Yahya Reis, 3 Temmuz 1338 Pazartesi günü, askerî kışla binâsının hemen yanı başında şehid edilmiştir. Öteden beri fırka kumandanı ile arasının açık bulunması, cinâyeti onun yaptırdığı kanaatini uyandırmıştır. Bu sırada kolordu kumandanlığından ayrılmış ve henüz Trabzon'u terketmemiş bulunan Sâmi Sâzit Karaman (Paşa) da hakkındaki iddiaya işâretle:

«Cenâzenin namazı kılınmak üzere, câmiye getirildiği gün, ben câmiin bulunduğu meydanın karşı tarafındaki açık kahvede yer almıştım. Halkı bağırttılar: «Kaatili isteriz, kaatili hükûmetten isteriz!»

«Artık, yâverim Cevad vasıtasiyle tehditler yağdırıyor. Buradan geçmesin öldürecekler, buradan geçmesin pusuya düşürecekler...»[112] demektedir.

Akşam karanlığında vâki olan cinâyetten hemen sonra civarda kaçışan askerlerin görülmüş olması, hâdisenin askerî eşhâs tarafından tertiplendiği kanaatini uyandırmış ve bu sebeple Sâmi Sâbit Karaman'dan başka Kâzım Karabekir Paşa bile ithâm edilmiştir. Bunu kendisi şöyle hikâye etmektedir:

«Bu esrârengiz cinâyet hakkında bizzat Trabzon'da dahi tahkikat yaptım. Namus ve merbûtiyetine emin olduğum Sâmi Sâbit Bey'den şifâhen de sordum. Cinâyetin ne bolşevikler ve ne de Sâmi Sâbit Bey tarafından yaptırılmadığına emin oldum. Meclis'de dahi bu hâdise büyük galeyânı mûcip olmuş, meb'uslardan mürekkeb bir hey'et-i tahkikiye gönderilmiş. Bunların tahkikatı da müsbet bir neticeye gitmiyor. Zan ve tahmin üzerine olmak üzere cinâyetin hücum taburundan bazı zâbit ve efradın yardımı ile yapıldığı merkezinde karar kılıyor. Bu tarzadaki bir fezleke ikinci şık rivâyetlere kuvvet verdi. (Kâhyayı kumandan Sâmi Sâbit Bey askerlere öldürtmüş) Hey'etle beraber Trabzon meb'usları da gelmişler. Bunlar da buna kani' olmuşlar ve beraet kazandığına kızdığımdan işi benim yaptırdığıma kadar da vardırmışlar. Ben Ankara'ya geldiğim zaman Meclis-i Millî'de bir salondaki siyah tahtaya vak'anın krokisini çizmişler, kışlayı da yapmışlar ve üstüne de «Acaba kaatil kim?» yazmışlardı.

Trabzon meb'usları esasen eski İttihatçılar alup Enver'i getirmeye çalışan insanlar olduğundan, bu noktada dahi gerek Gâzi Paşa'ya ve gerekse bana karşı samimi değil idiler. Trabzon'daki gayrı meşrû el ve ayakları olan Kâhya'nın bu hâdisesi kendilerini pek meyus etmiş, hâdiseyi bu zâviyeden seyrediyorlardı. O zaman başvekil olan Rauf Bey'le de bu işi görüştüm. Bu işteki esrar perdesini birliği ile kaldırmak lüzumunu [illegible]. Ve bu meb'usla-

(Sayfa 12'de)

Ali Şükrü Bey

rın benden neden şüphe ettiklerini anladım. Eğer bu işi Gâzi yaptırsa Sivas'a giderken veya gelirken yaptırabilirmiş. Hâdisenin Dahiliye Vekili Fethi Bey'in Trabzon'a gelip gitmesinden sonra vukûu, şüpheyi dâi ise de benim haberim olmadan kumandan bu işe cür'et edemezmiş. Benim bu işten kat'iyyen haberim olmadığına ve kahpece adam öldürmek fıtratında olmadığımı ve bunun içindir ki; Kâhya'yı resmen derdestle mahkemeye gönderdiğimi anlattım. Şayân-ı hayret bir propagandanın katil hâdisesi esnasında Ankara'da işâe edilmiş olduğunu haber aldım. «(Kâzım yamandır. Kahyâ beraat etti diye, herifi harcadı, harcanacak insanları şarka göndermeli...) Bu bana karşı müthiş bir iftira idi. ilh...»[113]

Kâhya'nın katli hâdisesini mahallî adlî merciler aydınlatamayınca, Trabzon meb'uslarının müracaat ve sıkıştırmaları üzerine 18 Temmuz 1338 târihinde hükûmet, Bursa Meb'usu Mustafa Fehmi, Elâziz Meb'usu Nâci, Mersin Meb'usu Muhtar, Mülkiye Müfettişi Kemâl ve Adliye Sicil Müdürü Hâmi Bey'lerden müteşekkil bir hey'eti, mes'eleyi mahallinde tahkike memur etti. Bu hey'et 4 Ağustos 1338'de Trabzon'a gelerek geniş bir tahkikat yaptı. Alâkadarların ifâdelerini aldı ve tanzim eylediği mufassal raporda tuttuğu zabıtları hulâsa ederek kanaatini bildirdi. Bu kanaat şu cümlelerle ifâde edilmekteydi:

«İşbu rapora merbut (bağlı) evrâk-ı tahkikiyede (tahkikat evrakında) görüleceği veçhiyle hâdise-i katil hakkında memleketin sunûf-ı muhtelifesine (muhtelif sınıflarına) mensup birçok kimseler istima ve ifâdeleri ahzolunmuş (alınmış) ve maktulün efrâd-ı âilesi dahi isticvap kılınmış ise de, meseleyi tenvir ve faillerin hüviyetlerini tâyin edecek bir emâreye desterez olunamamıştır...»[114]

İşte Ali Şükrü Bey merhumun ânî gaybûbeti karşısında galeyana gelen meb'usların «fenâ misaller var» sözüyle kastettikleri birkaç haftadan beri anlatmaya çalıştığımız bu hâdiselerdi. Şimdi Ali Şükrü Bey'in katli hâdisesi üzerine Meclis'de cereyân eden müzâkerelere dönebiliriz.

111 — Bkz. Zabıt Ceridesi C. 20. 7. Mayıs 1338 târihli celse zaptı.
112 — Sâmi Sâbit Karaman — a.g.e. sh. 147 - 148
113 — Kâzım Karabekir - İstiklâl Harbimiz. İstanbul 1960 Sh. 1147
114 — Kâzım Karabekir — Enver Paşa ve İttihad ve Terakki — İstanbul 1947 Sh. 363 v.d.

sohbet

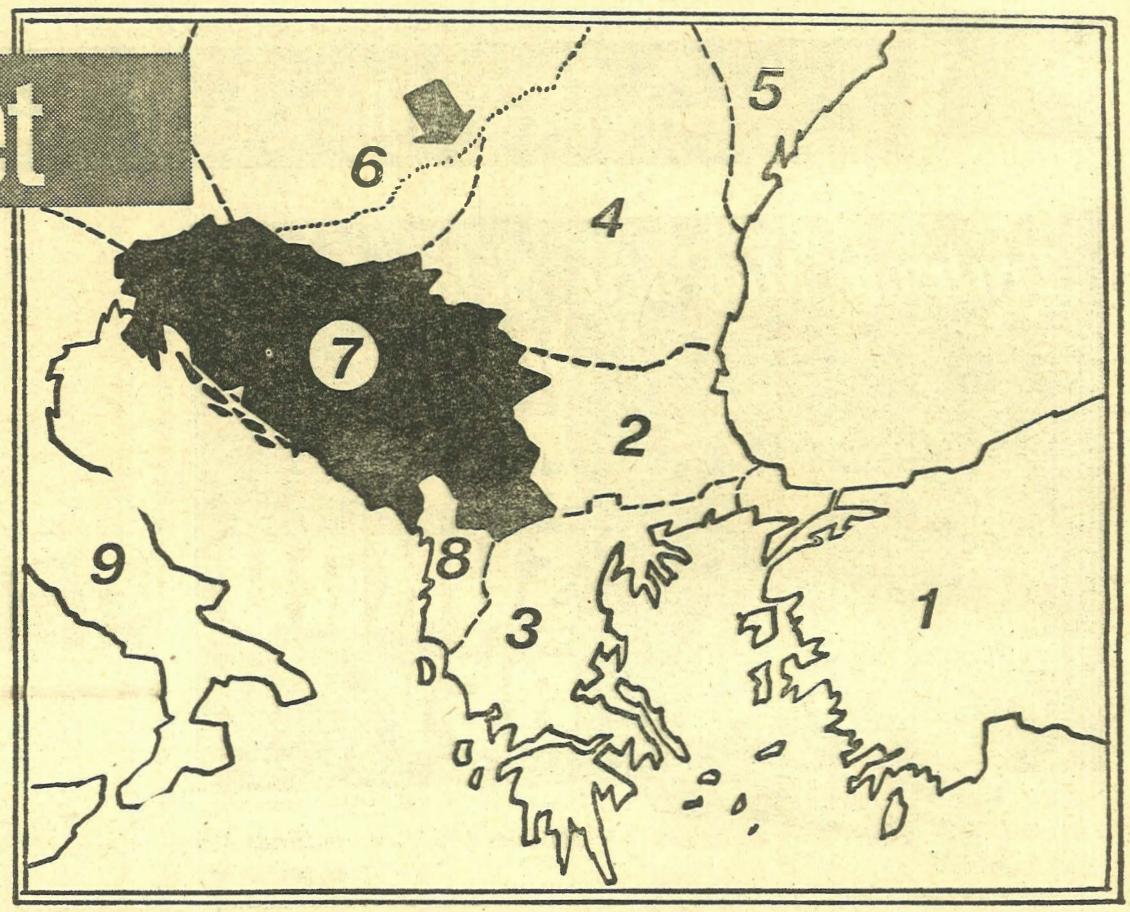

Yugoslavya, Osmanlı'nın eski bir toprağı. Okla işaretli hudud, Osmanlı'nın geçtiğimiz asırdaki Avrupa topraklarını gösteriyor. Bugünkü taksimat ise şöyle:
(1) Türkiye,
(2) Bulgaristan,
(3) Yunanistan,
(4) Romanya
(5) Rusya,
(6) Macaristan,
(7) Yugoslavya,
(8) Arnavutluk,
(9) İtalya.

Yugoslav müslümanlar şöyle diyor:

«BİZDE ŞAPKAYI GÂVURLAR GİYER»

Gazetemiz Sebil'in âilesini ziyarete gelmişlerdi. Tertemiz simâlı iki müslümandılar. Başyazarımız Kadir Mısıroğlu'nun çalışma odasındaydık. Hiçbir uydurukca kelimeye dilinde yer vermeyen pırıl pırıl bir lisanla konuşuyorlardı. Daha ehemmiyetlisi, artık ülkemizde görmeye hasret kaldığımız bir edeb timsâli idiler. Gençdi her ikisi de.. İki genç **«evlâd-ı fâtihan»..** Yugoslavyadan kalkıp gelmişlerdi.

Onlar, bizden Türkiye'yi sormaya gelmişlerdi ama, biz kestirip attık :

«— Görmüyor musunuz işte.» dedik, «..işte Türkiye, fazla lâfa ne hâcet!..» Ve mevzuu Yugoslavya'ya, orada yaşayan müslüman kardeşlerimize getirdik. Ahmed Selâmî ve ben âdeta bir mülâkat yapıyor gibiydik, soruyor soruyorduk. Her sualden sonra aldığımız cevaplar merakımızı daha da tahrik ediyor, «Yaa.. bak gördün mü orada bile nasılmış..» gibilerinden sözler dökülürken ağzımızdan, doğrusu hayretten hayrete geçiyorduk. Meraklar hayrete, hayretler suale inkılâb ediyordu.

Yugoslavya, Tito'nun Moskova'ya kafa tutan nev-i şahsına münhasır bir komünist rejimle idare olunuyor. Değişik kavimlerin ve dinlerin bir halitası halinde.. Sırp var, Hırvat var, Boşnak var, Makedonyalı var, Türk var, Arnavut var.. Müslümanlar, Hristiyanlar, dinsizler.. hep birarada. Dinsizlik, komünist rejimin pek tabii ki, «resmi dini!»

Ahmed Selâmî — Pekiy, müslüman olsun Hristiyan olsun ehl-i kitaba müdahale ediliyor mu?

«— Hayır.!»

Ahmed Selâmî — Pekiy, meselâ İslâm aynı zamanda bir devlet nizâmı olduğuna göre oradaki müslümanlar, biz kendi nizamımızı kurmak istiyoruz, diyebiliyorlar mı? Buna da müsaade var mı?..

«— Hayır!,»

● Yugoslavya'da bulunan din kardeşlerimizden bir kısmı câmide...

Ben araya giriyorum:

— Hangi rejim kendini muârız olanın sesini yükseltmesini ister; kaldı ki, komünist bir rejim!..

Soruyorum:

— Yugoslavya'da ne kadar müslüman var?..

«— Takriben 3 milyon kadar..» diyorlar.

Ahmed Selâmî — Komünist?..

Cevap veriyorlar:

«— Elbette müslümanım deyip de, sclcu—komünist olanlar da mevcut. Ama kimse kimseyi komünist partisine aza olmaya icbar edemez. İsteyen gider olur, istemeyen olmaz.»

Benim aklım fikrim şapkada;

— Sizde şapka mecburiyeti var mı? diye soruyorum, kanun - manun?..

«— Yok efendim, istediğimizi giyeriz biz. Şapka mı.. Hayır şapka giymeyiz. Onu da elbette isteyen giyer. Ama müslümanlar giymez. Giyeceksin diye de mecbur etmezler. Kanun da yok. Sarık da sararız, fes de giyeriz. Kimse karışmaz. Zaten biz müslümanlar başımız açık gezmeyiz, çünkü «gâvur» derler. Yugoslavya'da şapkayı gâvurlar giyer.»

Ahmed Selâmî — Pekiy, dediniz ki, müslümanım deyip de komünist olanlar var, komünist partisine aza olanlar. Bunlardan biri ölse, alıp getirseler camiye tabutunu ve musalla taşına koysalar. Namazını kılar mısınız?..

Hani şu mason öldü de, cemaat yüz çevirip bir imam efendi yalnız başına namazını kıldırdı ya, odur budur Ahmed Selâmî, Türkiyeli müslümanların bu zaafından ciddî surette rahatsız..

Merakla cevabı bekliyoruz. Aynen şöyle diyorlar :

«— Ölen artık müslüman değil ki.. Müslüman olmak başka, komünist olmak başka.. Komünist zaten ölüsünü câmiye getirtmek istemez. Âilesi de komünist ise hiç yapmaz bunu. Sonra dediğiniz gibi getirip musallaya koysalar dahi, imamlarımız onun komünistliğini biliyorsa namazını kıldırmaz. Çünkü ancak müslüman olanın cenaze namazı kılınır.»

Ahmed Selâmî — İmamı icbar et-

● Tarihlerimizde «Evlâd-ı Fatihan» diye bahsolunan ve imparatorluğumuzun parçalanmasıyla yâdellerde kalan kardeşlerimiz namaz sonrası câmilerinde sohbet ederlerken.

mezler mi, mâdem bu ölü buraya gelmiş, bunun namazını kıldıracaksın!.. diye?..

«— Hayır. Kimse icbar edemez. Zaten imamlarımızın elinde berat vardır. Sadece müslümanların namazını kıldırabileceğine dair resmi berat vardır.»

Ahmed Selâmi — Bu imamlar aylık almazlar mı?.

«— Alırlar.»

Ahmed Selâmi — Nerden alırlar?..

«— Vakıflardan..»

Ahmed Selâmi : Demek orada da vakıf var..»

«— Evet..»

Araya giriyorum yine, bir sual de benden:

Pekiy, vakıf gelirleri nasıl toplanıyor, nasıl dağıtılıyor? Yani imamlara vakıflar parayı nasıl temin edip de veriyor?..

«— Efendim, bizdeki vakıflar tâ Osmanlı Devletimiz zamanından kalmadır. Hemen her camiin bir vakfı vardır. Bütün irili ufaklı vakıfların iradı bir yerde toplanır. Devlet elini uzatmaz bu paraya. Bu para sadece müslümanlara aittir. Ne devlet alır ne başkaları.. Bu para evvelâ büyük câmiler arasında taksim edilir. Onlar da daha küçük merkezlerdeki câmilere tahsisat çıkarırlar. Ve imamlar, müezzinler, kayyumlar buradan aylıklarını temin ederler. Ayrıca bu paranın tamamı müslümanlara âid olduğu için, bütün müslümanlar istifade edebilirler, yani kendi aralarında yardımlaşabilirler. Meselâ Ramazan-ı Şerif'de cemaat kendi arasında para toplar. Bunlar, câmilere bırakılır. Talebeler, hocalar istifade ederler.

Ahmed Selâmi — Talebeler de mi var?..

«— Evet Kur'an dersi talebeleri var. Bunları her câmiin imamı okutur. Zaten imamlar bu cihetten vazifelidirler. Kendilerini vazifeli addederler. Selâhiyetleri vardır. Talebeyi yetiştirir ve şahedetnâme verirler.»

— Hükûmet karışmaz mı? diyorum.

«— Hayır» diyorlar.

Ahmed Selâmi — İmamların emekliliği filân var mı?.

«— Var.»

Ahmed Selâmi — Nasıl oluyor?.

«— Vakıflar imamlara hem aylıklarını verirler ve hem de umûmî sigortaya âidatlarını öderler. Neticede vakti gelince imamlar da emekli olur ve bu sigortadan vakıflar eliyle emekli aylığını alırlar.»

Kadir Mısıroğlu — İslâm yazımızla yazabiliyor musunuz?..

«— Evet Efendim, yazımız serbesttir. Hattâ İslâm yazısıyla resmî dairelere istidâ bile verebiliriz. Onlar tercüme ettirerek muameleye koyarlar.»

Ahmed Selâmi, «Bak bak şu işe!» diyor hayretle ve soruyor:

— Pekâlâ, şer'i nikâha müdâhale var mı?..

Cevap veriyorlar:

«— Yoktur. Zaten, Üsküb Ulema Meclisi'nin kararı var: Şer'i nikâh olmaz ise, doğacak çocuklar «piç» olur, diye.. Evlenecekler evvelâ şer'i nikâh kıydırırlar, sonra gidip devletin dairesine vaziyeti bildirirler, kaydettirirler.»

Kadir Mısıroğlu — Ya miras mes'elesi?..

«— Miras meselesi mi, nasıl yani?..

Kadir Mısıroğlu — Mirasınızı hangi hukuka göre tanzim edersiniz?..

«— Şeriata göre!»

Ahmed Selâmi — Her müslümanın mirası için aynı muamele mi yapılır?.

«— İsteyen müslüman, mirasını şer'î ahkâma göre bırakabilir. Ona göre tanzim edilir.»

— Devlet müdâhale etmiyor mu?..

«— Etmiyor..»

Ahmed Selâmi — Teaddüd-ü Zevcad'a müsaade var mı?.

«— Tabii, kimse karışmaz. Karışamaz. Bu müslümanlara âid bir husus çünkü..»

Dayanamıyorum artık ve sualleri tcplayıp tevcih ediyorum:

— Be, müslüman kardeşim, de bakalım sen aklına gelenleri; Yugoslavya'da müslümanın ahvalini anlatıver..

Bunu dememle birlikte sohbet uzuyor da uzuyor, Onlar anlatıyor, biz şaşırıyoruz.

«— Efendim, Yugoslavya müslümanlarının bir Reis-ül Ulema'sı vardır. Sarayovada'dır. Devlet nasbeder ama, müslümanlar arasından bir imamın nasbı şarttır. Şimdi Rabıtat-ül İslâm bizde bir şûbe açtı. Halen Reis - ül Ulema'mız Hafız Naim Abdiç Efendi'dir. Müslüman çocukları ilk tahsillerini câmilerde yaparlar. Takriben medreselere giderler. Piriştina'da Alâaddin Medresesi, Sarayova'da Gâzi İsâbey Medresesi var. Şimdi Üsküb'de de bir medrese açılıyor. Buna rağmen devlet orta mekteb tahsili olmayanı işe almaz. Çocuk zammı 200 lira civarındadır. 9 çocuğu olan âileye devlet apartman ile takriben 1 milyon lira yardım verir. Köylü ise bunun karşılığı hayvan verir. Bir imam maaşı ortalama 2000 liradır. Bir kilo ekmek ise 5 lira. Yugoslav malı otomobillerin fiyatı 110 ilâ 50 bin lira arasındadır. İmamlarımız sarıkla dahi arabalarını kullanabilirler. Sakal bırakmak, sizin gibi sakal bırakmak bizde de serbest. İsteyen sakal bırakır. Ama askerde sakal bıraktırmazlar. Askerde iken namaz kılmak da yasaktır. Çünki Yugoslav ordusunda çok değişik insanlar vardır. Değişik dinde olanlar ve dinsizler vardır. Müslümanlar bunlar arasında azınlıktadır. Onun için sakal bırakmazlar. Yoksa sakal bırakmayı men edici bir kanun yok.»

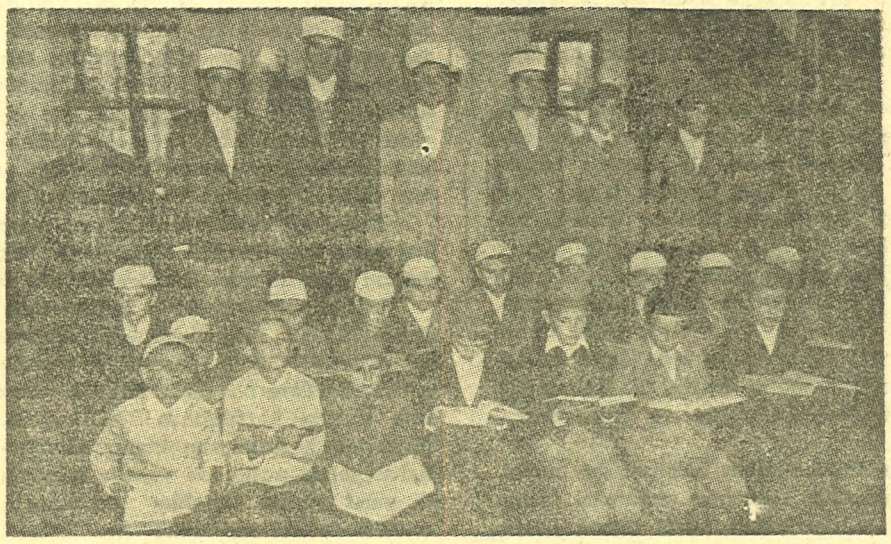

● Yugoslavya'da komünist rejim var. Tito'nun nev'î şahsına münhasır bu rejimi resmî din olarak «dinsizlik» kabûl etmiş.. Ancak «ehl-i kitab»a da rejime karşı çıkmamak kaydıyla müdahale etmiyor. Bunun içindir ki, Yugoslavya'daki din kardeşlerimiz evlâdlarına Kur'an tedris ettirebiliyorlar.

سلمك

Uslu uslu...

Kaç zamandır yazmıyordum; zaten Sebil'in münderecatı da kâfi miktarda dolu idi. İstediğimiz fotoğraflar da gelince, Yugoslavya'daki mü'min kardeşlerimizle yapılan sohbeti kaleme nakletmek vazifem oldu. Kimileri (kapitalist batıcı kokuşmuş düzenle aynîleşmiş olanlar) bu sohbet içerisinden «komünistlik» kokusu çıkarabilirler. Hattâ kimi komünistler de **«Yaa. gördünüz mü işte, komünist rejimde müslümanlar nasıl bir hürriyete sahib..»** gibilerinden parsa toplamaya çalışabilirler. Topuna birden:

— Hüüsst!... O kadar da değil, densiz takımı!. diyeyim diye bir iki satır yazmak ihtiyacı duydum.

Kapitalizmle aynîleşmiş «müslümanın» demekle birlikte, **«İslâm Milleti'»nden olmak şuuruna erişememiş ve o sebeple de saplandığı «küfür düzeni»nin yırtık bohçasına «yeşil» hesabına yama olan, menfaatini «Allah rızası»nın önüne geçirmiş biçârelere söyleyeceğim şu:**

— Küfür, küfürdür.. Küfür tek millettir. Tıpkı bir defa fuhuş yapanla, **bunu meslek haline getiren kötü kadın** arasında fark olmadığı gibi. Okuyucularımın afvını rica ederek ifade etmeliyim ki, o.. kadın, o..'dur işte!.. Ha bir kere, ha kırk kere, değişmez. O.., o..'dur! Küfür milleti de küfür milletidir; sırtında moskof yahud yanke urbası taşıyor olması neticeyi değiştirmez. Dahası onlara özenen, onlardan dost tutan da onlardandır! Biri kapitalist, diğeri komünist, bir başkası bilmem hangi demokratik izm'in sahibidir amma, müslüman nazarında hepsi aynı keferedir ve aynı küfür milletidir!

Komünistin biri de okuyacağı şu sohbetten sonra kalkıp da **«Gördünüz mü, müslümana nasıl hürriyetler varmış..»** gibilerinden zart - zurt edecekse, ona cevabımız da yukarıda yazdıklarımıza ilâveten ve kısaca şudur :

O müslümanlar, biz hürüz demiyorlar. Böyle bir iddiaları yok. Zaten olamaz.

Yalnız komünistler arasında Tito biraz daha akıllı galiba. Şunun için ki, diğer ceberrud komünist rejimlere mukabil o, tepesinde dikildiği müslümanları **«uslu uslu oturtmak için»** Ahmed Selâmi Bey'den değilse **«sibopları»** çok tutmuş, daha fazla tâviz vermiş.

Onun için sohbet vesilesiyle işittiklerimiz, **«Yugoslavya'daki müslümanların hürriyetini»** ifade etmez. Ya?... **«Tavizlerin bolluğunu»** ifade eder. Ayrıca, müslümanlar uslu uslu otursunlar diye daha nice **«sibobblar»** kurulabileceğini, tâvizler verilebileceğini gösterir.

Sırf müslümanlar uslu uslu otursunlar diye..

Uslu, uslu!.. Esaretine düştükleri düzenle aynîleşerek!

Y. Yalçıner

عجوبة عجيبة وآية غريبة تعجز

İslâm yazısına dair

Alfabe değişikliğinde dış Türklerin rolü

CÜNEYD EMİROĞLU

— 2 —

Türkiye'de alfabe mevzuundaki ilk hareketi teşkil eden ve Rus'ların Kafkas Kaymakamı Grandük Mişel'in tercümanı bulunan Ahundzâde Feth-Alî'nin teşebbüsünden beş altı yıl sonra onun devamı mâhiyetinde bir hareket daha olmuştur. Şöyle ki :

1869 yılında Hürriyet Gazetesi'nde çıkan bir yazıda, alfabemizin güçlüklerinden bahsedilmiş ve çocuklarımızın uzun zaman okuma yazma öğrenememelerinden şikâyet edilmiş olması vesilesiyle o zaman İran'ın İstanbul Sefiri bulunan Melkum Han, adı geçen gazeteye farsça bir mektup göndererek alfabe mes'elesi etrafındaki münâkaşaları tazelemiştir. Bu mektupda Ahundzâde'nin teşebbüsünden bahsedilerek «İslâmlar alfabelerini islâh etmedikçe Avrupa medeniyeti seviyesine yükselemiyecekleri» iddia olunmaktaydı. Cemiyet-i İlmiye-i Osmaniyece Ahundzâde'nin yaptığı teklif takdir olunmakla beraber, teklif istikametinde hareket edilmiyerek neticenin akim bırakılmasını tenkid eden Melkum Han, Hürriyet Gazetesi mensuplarına bazı sualler tevcih etmekte Ahundzâde'nin tavsiye ettiği harflerden göndermek istediğini bildirmiştir. Bu durum onlar arasında fiilî bir beraberlik intibaını uyandırmaktadır.

Melkum Han'ın bu farsça mektubunun gazetede neşri üzerine, Namık Kemâl kendisine cevâp mâhiyetinde olmak üzere çeşitli mektuplarında görüşler ileri sürmüştür. Esasen Melkum Han'ın bu mektubu göndermesine sebep olan imzasız yazı da, hem uslûb ve hem de fikir benzerlikleri dolayısıyla Namık Kemâl tarafından yazılmış olduğu intibaını uyandırmaktadır. Bu sebeple Namık Kemal, yazının bir takım düzeltmelere muhtac olduğunu kabûl etmekle birlikte, bu mevzuda «akla er evvel harflerin bütün bütün değiştirilmesi mes'elesi geldiğini» söylemekte ve böyle bir hareketin mahzurlarını uzun uzun sıralamaktadır.

Bu vesile ile Namık Kemâl hakkında bir kaç söz söylemek isteriz:

Öteden beri muhafazakâr kalemler tarafından kötülenen Namık Kemâl, zannedildiği kadar menfî bir şahsiyet değildir. Cemiyetimizde tevâtür hâline gelmiş bulunan bazı şahsî söz ve hareketleri istisna edilirse O'nun siyâsî görüşlerindeki yanlışlık da inkâr edilmemekle beraber, pek doğru ve yerinde ictimâî tarihî ve edebî fikirleri de var-

كلكم راع وكلكم مسئول عن رعيته ١٣٩٧

11

«KÜLLÜKÜM RÂİN VE KÜLÜKÜM MES'ÛLÜN AN RÂIYYETİ»

Hadisi Şerif

Meâl-i âlisi :

Hepiniz çobansınız güttüğünüzden mes'ulsünüz.

TÜRKÇE'YE SÛİKASD İSLÂM'A SÛİKASDİN BİR CÜZ'ÜDÜR...

Kadir Mısıroğlu

Asırlarca dinî ve târihî hâdiselerin yoğurup şekillendirerek zengin bir muhtevâ ve engin bir ifâde kaabiliyeti kazandırdığı güzel Türkçemizin bir takım müdâhalelerle nasıl bir tecrübe tahtası hâline getirildiğine mütedâir beyânlarımıza birkaç resmî vesika arzederek bir parça daha vuzûh kazandırmak istiyoruz.

Bu sayımızda sizlere kılişesini takdim eylediğimiz 1934 yılına âid resmî yazı, Türkçemizi tabiî mecrâından çıkarmak için vâki resmî gayretleri de isbat etmektedir. Zira bu yazı **«İstanbul Cumhûriyet müdde-i umûmîliği»** başlığıyla resmen tâb ve imza ettirilerek devâire (dâirelere) gönderilmiştir. Buna ekli olan lügâtçenin —genişliği sebebiyle— kılişesini takdim edemiyoruz. Ancak bu ekte mevcûd kelimelerin iddialarımızı nasıl teyid ettiğine dâir misaller dercini de kâfi saymaktayız.

Türkçemizi İslâm'dan önceki devirlerin basit ifâde imkânlarına itmek isteyenlerin bir zamanlar M. Kemal Paşa'ya da musallat olarak O'nun tabii bir lisanla kaleme aldığı bâzı nutuklarını da birtakım nevzuhur kelimelerle bezeyip bu sûretle kıraatini sağladıkları mâlûmdur. Bu nutuk da bunlardan biridir.

M. Kemal Paşa'nın kılişesi takdim edilen resmî yazıda bahsi geçen nutkunda kullanılmış ve lügâtçe hâline getirilerek bu yazıya eklenmiş bulunan kelimelerin bâzıları bugün dipsiz bir nisyâna terkedilmiş bulunmaktadır. Bu gibilere misâl: **«Anık** (âmâde, hazır) **atag** (ceddânî) **anıklanmak** (hazır olmak) **berkitmek** (tahkim etmek) **bitimucu** (ennihayet) **baysak** (huzur) **dirlik** (hayâtî) **erksürmek** (hükümet icrâ etmek) **esenlik** (sıhhat) **güzey** (sâye, gölge) **genlik** (refah, genişlik) **kıldacı** (âmil) **oğuz** (mübârek) **özenç** (gıbta) **önürme** (terakkî) **süerdemlik** (askerî fazilet ve hüner) **söyüncü** (nişâne-i muhabbet) **tükel** (tam) **tüzün** (asîl) **uz, uzca** (müddet, müddetçe) **utku** (zafer) **üzel** (ezel, evvel) **yaltıraklı** (nurlu)» kelimelerdir. Şimdi sorabilir miyiz, bu kelimeleri hangi lügâtta bulacağız da M. Kemal Paşa'nın o gün ne dediğini anlayabileceğiz?.

Bahsi geçen lügâtçede yer alan kelimelerden bâzıları da bugün zoraki bir sûrette yaşatılmaya çalışılmakla berâber tamamen farklı bir şekil kazanmışlardır. Lisândaki istikrarsızlığa misâl olmak üzere bunlardan şu kelimeleri zikredebiliriz. **«Baysal»** lügâtçede **«sulh»** karşılığı olarak gösterilmiştir. Bu kelimenin bugün **«barış»** hâline geldiği malûmdur. Aynı lügâtçede yer alan **«okonomik»** kelimesinin karşılığı-

T. C.
İSTANBUL
C. Müddeiumumiliği
Muhaberat 934/26734

Büyük Önderimiz Gazi Hazretlerinin son nutuklarında kullandıkları Öz Türkçe kelimelerin örnekleri yukarıya yazıldı.

Öz Türkçemizi bir kat daha güzelleştirecek olan bu kelimelerin yazılarda yeri geldikçe kullanılması ve büyük Önderimizin öz Türkçe kelimeleri derleyen nutukları çıktıkça örnek yapılması Dahiliye Bakanlığının yazısı üzerine Vilayetin 20/11/934 gün ve 6226/782 sayılı yazısından bildirilir ve kullanılması istenir ef.

26/11/934

İst. C. M. U. Başmuavini
Salih

Her şahsa verilmek üezere bu örnekten ( ) adedi bağlıdır .

na da **«iktisâdî»** lâfzı yazılmıştır. Bunun da bugün şekil değiştirerek **«Ekonomik»** hâline geldiği mâlûmdur. Bu gibi kelimelere bir diğer misâl da **«soysal»** dır. Bu da **«içtimâî»** karşılığında kullanılmış. Bu gün ise **«sosyal»** hâline dönüşmüştür. Bir diğeri **«ürüm»** dür ki, **«hâsılat»** ve **«mahsûl»** karşılığı olarak kullanıldığı belirtilmiştir. Bugün ise o da **«ürün»** şeklini almıştır. Lügâtçede gösterilen **«yöndem»** (usûl) kelimesinin de bugün artık **«yöntem»** hâline geldiği, diğer bir kelime olan **«aksi sedâ»** karşılığında kullanıldığı anlaşılan **«yanku»** kelimesi de artık **«yankı»** imlâsına dönüşmüş bulunduğu meydandadır.

Bahsi geçen lügâtçedeki bazı nevzuhur kelimeler de lâfızları aynı kalmakla beraber mânâ itibâriyle bugün bambaşka bir mefhûmun adı hâline gelmişlerdir. Bunlara da bir iki misâl verelim:

Lügâtçede **«güvenç»** kelimesinin **«istinadgâh»** ve **«zâhir»** karşılığında olduğu gösterilmektedir. Halbuki bugün bu kelimenin **«itimad»** ve **«teminad»** gibi kelimelerin yerine ikâme edildiği mâlûmdur. Bu gibi kelimelere bir diğer misal de **«oranlamak»** dır. Bu kelime de **«tahmin etmek»** karşılığında kullanılmış. Halbuki bugün **«nisbetlemek»** mukabilinde kullanılmaktadır. **«Özlük»** kelimesi de M. Kemal Paşa'nın bahsi geçen nutkunda **«vasıf»** karşılığında kullanılmıştır. Halbuki şimdi vasıf yerine **«nitelik»** denilmektedir. **«Özlük»** de **«saflık, arılık»** manâsında kullanılmaktadır.

İşte size bir tek resmî vesika ki, hem lisânımıza vâki resmî baskıları ve hem de, bu müdâhalelelerin Türkçemizi nasıl içinden çıkılmaz bir karışıklığa ittiğini göstermeye ve isbât etmeye kâfidir.

dır. Hatta bunlardan bazılarında tamamen müsbet telâkki olunan bazı eşhastan bile ileridir. Meselâ, Vatan ve insan anlayışı itibariyle hâlis bir Osmanlıdır.

«Git vatan Kâbe'de siyaha bürün!». derken Kâbe'yi vatan mefhumundan bir parça telâkki etmiştir.

Yazdığı nâtamam «Osmanlı Tarihi» tabir câizse bizim bir nevi şehnâmemizdir. O derecede millî ve dinî kültüre bağlıdır. Bunu, meşhur «Renan Müdafaanâmesi» ile ispat etmiştir.

Siyâsî görüşlerindeki yanlışlar ve Sultan Abdülhamid Han Hazretlerini anlayamayışı ise, O'nun neslinin müşterek bir vasfı ve hatasıdır. Sultan Abdülhamid'in Osmanlı Tarihi'nde yalnız müdişahlara mahsus olan «Gâzilik» ünvanıyla taltif ettiği iki kişiden biri olan Ahmed Muhtar Paşa'nın bile Meclis-i Meb'usan'daki hal' celsesinde O'nun aleyhinde olduğunu gördükten sonra Namık Kemal'i bu mevzuda kınamak imkânsızdır. Hatta Sultan Abdülhamid Han Hazretlerinden sonraki idâreyi, İttihatçıları, onların Eminönü meydanını darağaçları ile dolduran kanlı idârelerini yakınen gördüğü halde «Safahat»ında Sultan Hamid'e sansız hücumlara yer vermiş ve bilâhare de bundan nedâmeti ifade eden tek satır yazmamış bulunan bir Mehmed Âkif'i hoş gördükten sonra, Namık Kemal'e ta'n etmek bilmem ne derecede insafa sığar. (Devamı Var)

HİSAR mensucat
Döşemelik ve Perdelik kadife
sanayii ve ticareti a.ş.
Toptan - perakende
İ.M.Ç. 5 Blok Nu: 5302
Unkapanı İSTANBUL
Tel 26 75 89 - 22 12 32

Almanya Postası

Tekrar rica...

Bundan bir kaç hafta evvel, Almanya'daki gurbetzede kardeşlerimize bazı ricalarımızı bildirmiştik. Bunlar, son kâğıt zammı dolayısıyle telâfisi güç şartlar içine düşen gazetemizin durumunu düzeltmek için Almaya'daki kardeşlerimizden beklediklerimizi ifade etmekteydi. Kısaca hulâsa etmek gerekirse:

Almanya'da birkaç bin abonemiz olmasına rağmen, bu abonelerin bedeli olarak bugüne kadar tahsil ettiğimiz meblâğ, posta masraflarımızı bile karşılamamaktadır. Bir gazete Almanya'ya ikibuçuk liraya gitmektedir. Bu posta ücretine naylon, naylonlama personel vesâir ücretleri de eklerseniz, her hafta onbin liranın üstünde bir meblâğ ödemekteyiz. Bunu karşılamak üzere Almanya'dan yapmamız gereken tahsilât ise son derece azdır. Zira abonelerimizin çoğu ücretlerini yatırmamışlardır,

Ancak bunun bize neye mâlolduğunu hesab etmek gerekir. Bakınız işte bu, gazetemizin 97. sayısıdır. Bunu yüz kabûl etsek, ve her sayı için vasati onbin lira masraf düşünürsek, bugüne kadar Almanya'daki kardeşlerimiz için *bir milyon* lira ödemiş olduğumuz meydana çıkar. Tahsilâtımız ise, bunun onda bir veya ikisi kadardır.

Biz, Türkiye'ye dönmek vesâir sebeplerle abonesinin iptalini istemedikçe, her kardeşimize muntazaman gazete göndermekteyiz. Bunun neticesi elbette böyle olmamalıydı. Bu sebeple bütün kardeşlerimizden tekrar ve tekrar rica ediyoruz. Abone bedellerini yatırmayanlar, bunu en kısa zamanda aşağıdaki posta çekine ücretsiz olarak havâle ederlerse, hem bizi müşkil bir durumdan kurtaracak ve hem de kendileri kul hakkı altında kalmaktan sıyrılacaklardır.

HASAN DAMAR
Postcheckonto Nr. 37938-300
3000 — HANNOVER

Bir de şunu bildirelim ki, gazetemizle alâkalı her hususu aşağıdaki adrese müracaat edebilirsiniz.

Seyfi ŞENOĞLU
Liebig weg 5
5236 ESCHBORN /Ts.
Tel: 06196/45447

Seyfi Şenoğlu, kardeşimiz, gazetemiz Sebil adına her hususta selâhiyetlidir. Beyânı, beyânımızdır. Hareketi, hareketimizdir. Esasen yılbaşına doğru bu adreste gazetemiz adına hususi bir büro açılacak ve Almanya ile münâsebetlerimiz daha muntazam bir sûrette tedvir olunacaktır. Sebil'imizin Almanya'daki faaliyetleri mevzuunda önümüzdeki yıl bir hamle yılı olacaktır. İleride bu hususdaki düşüncelerimizi açıklayacağız. Ancak bunların gerçekleşebilmesi, Almanya'daki kardeşlerimizin yakın alâka ve müzâheretlerine bağlıdır. Biz bugüne kadar kimseden karşılıksız hiç bir şey kabul etmedik. Yine de etmeyiz. Sâde herkes borcunu ödesin kâfi..

Sizler Anavatanla en samimi ittisâl vâsıtamız olan Sebil'imizi yaşatmak için gerekli gayreti gösterir ve O'nun satışını onbinlerle ifâde edilen rakamlara yükseltirseniz, bizim de bütün kazancımızı bu yoldaki hizmeti daha mükemmel bir sûrette ifâ etmek yolunda sarfedeceğimizden emin olmalısınız!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi, âtıfeti üzerinize olsun, bizim aziz gurbetzede okuyucularımız.

Sebil

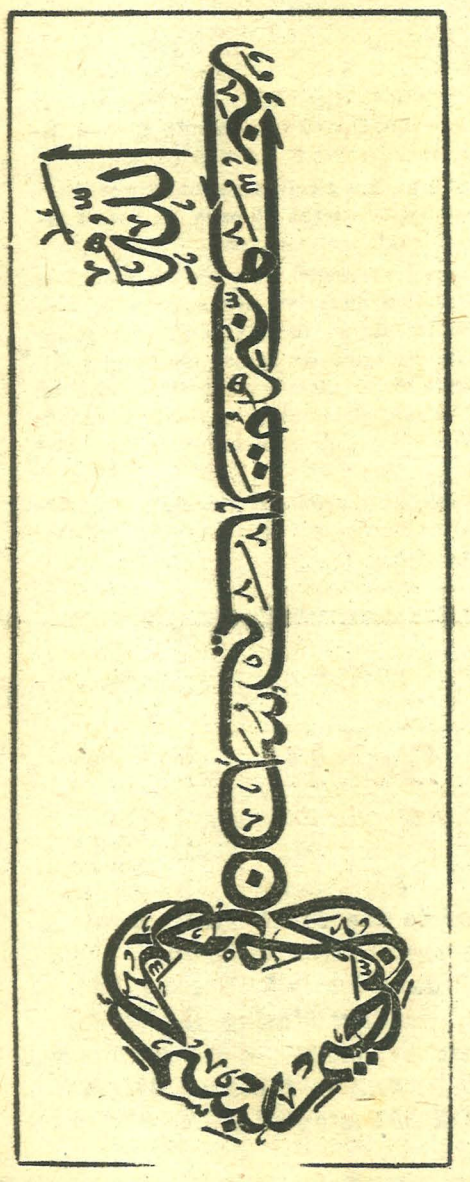

Piyasaya arzedildi

Gazetemiz Sebil tarafından abonelerine gönderilen ve büyük alâka ile karşılanan Hattat Yusuf Ergün tarafından anahtar şeklinde meşkedilen besmele tablosu, bilindiği gibi çok renkli ofset baskı tekniği ile hazırlanmış nefis bir eserdir. Beheri 7,5 liradan piyasaya arz edilmiştir. Toptan fiyatı 5 Liradır.
Sebil Yayınevi PK. 808 ISTANBUL adresinden temin edilebilir.

DÜNDEN YARINA

(Baştarafı 8. Sayfamızda)

Komşusuyla iyi geçinin âdâbı

«Kişinin cîrâniyle sohbet ve ülfetinin âdâb ve erkânın bildirir»

★ Kişinin kendi evine bitişik olanlarla, karşısında buluntu da kapıları görünenlerden kırk eve kadar oturanlar komşuları olup, bunlara, iyilik edilmesi gereken akrabalar gibi güzel davranmaktır.

★ Komşunun ev halkına kötülük etmeyip, onların namusunu korumaktır.

★ Komşulara uzun uzun bakıp rahatsız etmemektir.

★ Komşusu açken kendi tok yatmamaktır.

★ Komşularına azdan çoktan hediye vermektir.

★ Komşuların izni olmadan, kendi binasını onlarınkinden yüksek ve önlerini kapayacak şekilde yaptırmamaktır.

★ Komşuların sırlarını ve ayıplarını araştırmamak, hallerini ve işlerini başkalarına söylememektir.

★ Komşularına yolda rastladıkta ilk önce selâm vermek, konuşurken lâf uzatmayıp, lüzumu kadar konuşmaktır.

★ Komşulardan izin almadan evini yabancıya satmamaktır.

★ Komşusu bir yerden dönünce ve hasta olunca ziyaretine gitmektir.

★ Komşularını sevinçli günlerinde tebrike, kederli günlerinde teselliye gitmektir.

★ Başkalarından gelse tahammül edemiyeceği eziyete, komşudan gelince tahammül etmek, kabalık edenlere ilâ'dırmamak, sert söyleyenlere mülâyim davranmaktır.

★

İbrahim Hakkı rahmetullahialeyh hazretlerinin «Mârifetnâme» adlı mübârek eserinden, birkaç damla aktarmaya çalıştık. Alınan parçalar, bahsi geçen faslların tamamı değildir. Arzu buyuran ihvân-ı safâ mahallinde müracaat ederek tamamını okumalıdır.

Buraya içlerinden parçalar alamadığımız diğer birkaç faslın da teberrüken başlıklarını derc ederek yazımızı hitâma erdirelim:

★

★ Halk ile hoş geçinmeye dâirdir.
★ Herkesin aklına göre konuşmaya dâirdir.
★ Evliliğin âfetlerine dâirdir.
★ Evliliğin faydalarına dâirdir.
★ Kulun Mevlâ'sına karşı olan âdâbına dâirdir.
★ Erkeğin kendi ehliyle oynaşması ve cimâına dâirdir.
★ Akraba ile hoş geçinmeye dâirdir.
★ İhvân-ı safâ ile sohbete dâirdir.
★ Halk ile görüşmeye dâirdir.
★ Câhillerle görüşmeye dâirdir.

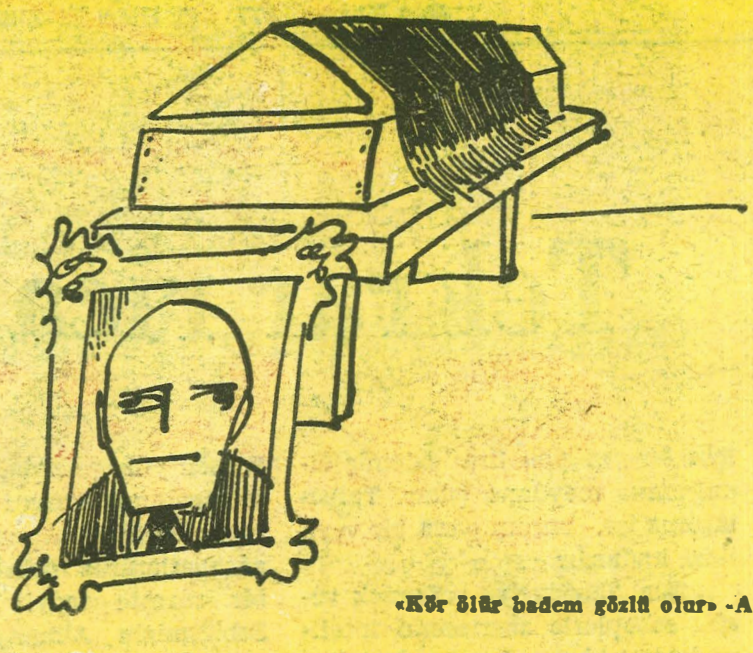

«Kör ölür bademgözlü olur» -Atasözü-

ADESE
MEHMED SAFFET

«İpin ucu» deyip geçmeyin, mühimdir!

Alaman tayyâresinin kaçırılışı **Türkiye'**deki layik - şefokratik «düzeni» pek meşgûl etdi. Günlerce T.R.T. siyle, gazeteleriyle, vatandaş ağızlarıyla mes'ele bu oldu. Halbuki bizce, bunda şaşılacak ve hayret edilecek ne var?.. Adamlar familyalarından olanları kurtarmak, vaziyeti kendi menfaatleri istikâmetinde de şenlendirmek için tayyâreyi kaçırmışlarsa ne olmuş?

Böyle dünyâya, böyle kaçırıcıları çok görmemeli!

Sonra dünyâ küçüldü. Hız denilen nesne artdıkça, dünyâ denilen yuvarlak da küçülüp büzülüyor..

Onun için çok görmemeli...

Âdemoğlunun **Allah'a ve hesâb gününe** imânı azaldıkça, sıkıntısı artıp başına vuruyor. Tabii bu başa vuruş sonunda da, haydutluğun ve eşkiyâlığın ekstraları ortaya çıkıyor. Keşifler devrinde olduğumuz da unutulamaz. Fenni her ileri adımdan, yalnız insanlık mı istifâde eder?. Müsâade edelim de haydutluk da kendine göre bazı istifâdelere sâhib olsun! Şu bizim Ankara'lı layik dinsevmezler bile, televizyon denilen fenni kutudan nasıl istifâde ediyorlar!? **Hava Korsanları** da, tutup tayyâre denilen icâddan istifâde etmişlerse neye çok görelim!?

Onu diyorduk, hız artdıkça dünya küçülür. Eskinin hızıyla bir köyden kız kaçırıp üç - beş köy dolaşmak ne idiyse; şimdinin tayyâre kaçırmaları da işte buna mümâsil bir nesne sanki.

Bir de, anlamadığımız bir husus var: Alaman tayyâresinin kaçırılışı karşısında şu bizdeki layik dinsevmez «düzen», sanki kendisinden eminmiş gibi işin dedikodusuyla günlerce seyre bakdı. Halbuki kendisi de, ipin ucunu kaçırdı!.. İpin ucu, tam yarım asırdır kimin elindeydi?..

«Nasıl?» diyeceksiniz.. Deriz ki, yerli komünistler Ümraniye gibi birçok yerleri kurtarılmış bölge ilân edip kendi idârelerini kurmaya başlamışlar. Buralarda T.C. kânunlarını urgalamadan, su, toprak, hava, ev, köy komiteleri kurup, silâhlı müfrezeleriyle de âsâyişlerini temin ediyorlarmış.. Hattâ çoğu zaman bu komünist bölgelerine, bir komünist olmıyan kişi adım dahi atamıyormuş. Bu kurtarılmış bölgelerin hudutları bile apaçık ilân edilip, bu hudutlardan içeri adım atanın hayât-ı cümhûriyye ve inkılâbiyyesi, lâik-demokratik hukuk devleti içinde pek fenâlaşıyormuş!...

Şimdi söyler misiniz: Bir adet tayyâresi kaçırılan Alamanların hâli mi fenâ; yoksa, layık - demokratik ve şefokratik olup da yarım asırdır ipin ucu kimin elinde suâline hemen dâima, kemâllice «bendel» diyenlerin halleri mi pek feci?.

Alma mazlumun âhını demişler, çıkar aheste aheste...

İpin ucu da âheste âheste gitdi gidiyor, kaçdı kaçıyor!.

Yâ, işte böyle.. Kaçıran kaçırana.. Ama en fenâsı, ipin ucunu kaçırmak.. Şimdi bir de, ipin ucunu yarım asırdır elinde tutup artık kaçıranlara, şöyle tek heceli yeni bir isim bulmak zahmetine de girmeye değer mi, doğrusu henüz kestirebilmiş değiliz!..

Lâkin şu bir hakîkat ki, mukaddes ve muazzez îmânımız iş başında olmadığı müddetçe, ipin ucu gene aynı adamın elinde olacaktır. Dünyâda iki millet var..

«Türk layıklığı» diye sayıklayanlar, ipin ucunu kaçırıyor, fakat dünyâ umurlarında mı?.. Bunlar öyle bir milletin su katılmadıklarıdır ki, misâk-ı millî hudutları diye yarım asırdır deli divâne olmalarına rağmen, bilmem hangi ucûbe peşindeki komünistler o hudutları güve gibi kemirip kurtarılmış bölgeler îcâd ederken, ipin ucunu kaçıranların derdi hâlâ, kolera üfürükçülüğüdür; hâlâ, dinin (Şeriatın) bir emri olduğu için hac korkusudur.. İnanmazsanız buyrun 22 Ekim tarihli Hürriyet'den okuyalım:

«Çanakkale Barosu avukatlarından Metin Kurttaş, dün İstanbul'da hacca gidişin yasaklanması için Danıştaya da'va açtığını bildirdi. Gerekçe olarak hac seferi sonrası Arab ülkelerindeki kolera salgınının Türkiye'ye de geleceğini ve kendi sağlığının da tehlikeye düşeceğini ileri sürdü.»

Gördünüz mü «Türk layıklığının» cezbesindeki aydının endîşesini!? Vatandaş bey mikroptan değil; neredeyse hac kelimesinden kolera olup yatağa düşecek.. Ama bu layık beyler, acaba geçen senelere nazaran yüzde beşyüz artdığı resmen sâbit olan Türkiyedeki fâhişelerin, birer T.C. vatandaşı olarak püskürttükleri frengi mikropları karşısında da, o «danıştaya» da'vâ açmışlar mıdır?.. Hayır, böyle bir da'vâ açmayı, o layık — demokratik ve «ilkeli» kafalarından bir hayâl olarak bile geçirmişler midir?..

Öyle ise.. Yâhû el oğlu Türkiye'yi parselleyip kurtarılmış bölgeler îcâd ediyor, layık — şefokratik ilkeller ise muhayyel kolera salgınından rahatsız, «danıştay» kapıları önünde **dayıtay!**. Sanırsınız kolera mikrobu mikroptur da, frengi mikrobu güzellik kraliçesidir!..

Daha mı?.. Elin komünisti Türkiye'yi parselleyip T.C. kânunlarını ırgalamazken, Ankara büyükbaşları, İslâm Ülkeleri Ticaret Odaları Konferanslarını gündüz Kur-ân-ı Kerîm okutarak açıyor: gece de, masa üstünde dansözlere göbek atdırarak icrâ ediyor.. AP vekîli İhsan Sabri ile MHP vekîli Agâh Oktay beyefendiler de, bu gündüz Kur'anlı gece göbek havalı âlemlerde, layık T.C. hükûmeti adına ev sâhibliği yapıp, izzet ü ikrâmın târihimizde aslâ görülmeyen cinsleriyle, misâfirperverlik yapıyorlar!..

Ve, bu gündüz Kur'anlı gece göbek havalı, veya, İslâm ahlâk ve fazîleti Türklük gurur ve şûûru deyip gidenlerden Âgâh Beyefendinin 17 Ekim 1977 tarihli Dünyâ gazetesinde THA mahreçli bir haberini şöylece tesbit ediyoruz

«... Ortak pazara girmekle islâmlığımızın kaybetmiyeceğimizi belirterek gümrük duvarları arkasına artık saklanamayız demişdir.»

Doğrusunu isterseniz artık hiç kimse. İslâm ahlâk ve fâzileti duvarları arkasına da saklanmamalı.. Hattâ, üryan dansöz kadınların göbek atdığı masa altlarına da saklanılsa fâide yok!.. Masa üstünde göbek atan üryanları temâşâ eden göz sâhiblerinin, «İslâmlık'ın kaybedilip kaybedilmemesi» gibi mes'elelerdeki fetvâsı da, bize vız gelir..

Çünki ipin ucu kaçmışdır. Mes'ele basit. Türkiye'de yarım asırlık ipin ucu mes'elesi mühimdir işte o kadar.

Sebil

herşey hak için
Haftalık tarafsız, siyâsî edebî tarihî gazete
Yıl : 2 Sayı : 97/Fiyatı 5 Lira.
Sâhib ve Başyazarı: KADİR MISIROĞLU
İDAREHÂNE: Vilâyet Hanı Kat: 3
Nu. 204 - 207 — İstanbul Tel: 26 38 96
ABONE Yıllık 200 TL. 6 aylık 100 TL.
Posta Çeki Numarası: 97446
Dizgi: Sebil Mat. Baskı: Fazilet Mat.
Umûmî Tevzîat: UKAZ

جريدة أسبوعية، سياسية مستقلة، تاريخية أدبية
ص.ب ١ A.A. استانبول - تركيه

Sebil

Political and Literary Weekly
Phone : 0531 - 85033
Everything
Devoted to the Truth (HAQQ)
Representative of Germany
33 Braunschweig Ekbert Str 24
An independent Muslim. Historical,
Postscheckkonto Nr. 37938 — 300 Hannover
A. RÜŞTÜ BANAZ — HASAN DAMAR
P.O. BOX 808 İstanbul/TURKEY